

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичних технологій та менеджменту
Кафедра управління та забезпечення якості у фармації**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ»**

Виконала: здобувачка вищої освіти групи

073МО22(1,6з)Упр.-01

спеціальності: 073 Менеджмент

освітньо-професійної програми

Управління охороною

здоров'я та фармацевтичним бізнесом

Вікторія КУЧЕР

Керівник: професор закладу вищої освіти

кафедри управління та забезпечення якості у

фармації, д. фарм. н., професор

Юлія БРАТІШКО

Рецензент: доцент закладу вищої освіти

кафедри фармацевтичного

менеджменту та маркетингу

Національного фармацевтичного університету,

к. фарм. н., доцент

Світлана ЖАДЬКО

АНОТАЦІЯ

Робота складається з трьох розділів, в яких висвітлені підходи до управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти, проаналізований рівень соціальної відповідальності та запропоновані підходи до підвищення рівня соціальної відповідальності закладу вищої фармацевтичної освіти.

Робота має 66 сторінок, 11 таблиць, 2 рисунка, 80 джерел та додатки.

Ключові слова: соціальна відповідальність, менеджмент, заклад вищої освіти, фармація.

ANNOTATION

The work consists of three chapters, which highlight the approaches to managing the social responsibility of higher pharmaceutical education institutions, analyze the level of social responsibility and propose approaches to improving the level of social responsibility of higher pharmaceutical education institutions.

The work consists of 66 pages, 11 tables, 2 figures, 80 sources and appendices.

Keywords: social responsibility, management, higher education institution, pharmacy.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	4
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ.....	7
1.1 Сутність та значення соціально відповідальної діяльності.....	7
1.2 Методи оцінки соціально відповідальної діяльності.....	14
Висновки до розділу 1.....	17
РОЗДІЛ 2	
АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	18
2.1 Аналіз діяльності Національного фармацевтичного університету.....	18
2.2 Аналіз рівня соціальної відповідальності Національного фармацевтичного університету.....	30
Висновки до розділу 2.....	38
РОЗДІЛ 3	
РОЗРОБКА НАПРЯМКІВ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	39
3.1 Розробка методики оцінки рівня соціальної відповідальності Національного фармацевтичного університету.....	39
3.2 Розробка пропозицій з підвищення рівня соціальної відповідальності Національного фармацевтичного університету	50
Висновки до розділу 3.....	54
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57
ДОДАТКИ.....	66

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ЗВО	—	заклад вищої освіти;
ЛЗ	—	лікарські засоби;
МОЗ	—	Міністерство охорони здоров'я;
НПП	—	науково-педагогічний персонал;
НФаУ	—	Національний фармацевтичний університет;
СВ	—	соціальна відповідальність;
ФП	—	фармацевтичний персонал.

.

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах сьогодення особливої уваги набувають питання соціально відповідального функціонування будь яких організацій, у тому числі закладів вищої освіти, які повинні підвищувати власні конкурентні позиції.

Метою дослідження є розробка шляхів підвищення рівня соціальної відповідальності закладу вищої фармацевтичної освіти.

Для досягнення поставленої мети необхідним є вирішення таких **завдань** дослідження:

- вивчення сутності та значення соціальної відповідальності;
- проведення оцінки рівня соціальної відповідальності закладу вищої фармацевтичної освіти;
- визначення напрямків підвищення рівня соціальної відповідальності закладу вищої фармацевтичної освіти.

Об'єктом дослідження у кваліфікаційній роботі є стан та методи оцінювання соціальної відповідальності.

Предметом дослідження у кваліфікаційній роботі є система управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти.

Основними методами дослідження, які використовувались у роботі, є: методи наукової індукції та дедукції; історичний метод та метод логічного аналізу; контент-аналіз; коефіцієнтний аналіз, експертний метод, таксономічний та кореляційний аналіз та інші.

Інформаційною базою проведення дослідження у стали праці провідних вітчизняних та закордонних вчених з питань управління соціальною відповідальністю; нормативно-правова база України; офіційні статистичні данні Державного комітету статистики України; інформація зібрана безпосередньо у досліджуваному закладі вищої фармацевтичної освіти; періодичні видання; ресурси мережі Internet.

Елементи наукової новизни кваліфікаційної роботи полягають в удосконаленні шляхів підвищення рівня соціальної відповідальності закладу вищої фармацевтичної освіти.

Практичне значення роботи полягає у застосуванні окремих елементів управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти, що підтверджується відповідним актом впровадження.

Апробація результатів дослідження і публікації. Результати наукових досліджень у межах написання кваліфікаційної роботи опубліковані у співавторстві із Братішко Ю.С., професором кафедри управління та забезпечення якості у фармації НФаУ. Результати опубліковані у збірнику II науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я» (19 січня 2024 року), яка відбулася у місті Харків на базі НФаУ.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, огляду літератури, експериментальної та проєктної частин, висновків, переліку використаних літературних джерел та додатків, у відповідності до Положення про порядок підготовки та захисту кваліфікаційних робіт у НФаУ. Робота має 66 сторінок, 11 таблиць, 2 рисунка, 80 джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

1.1 Сутність та значення соціально відповідальної діяльності

Дослідження інституціоналізації соціальної відповідальності закладів вищої освіти не набуло широкого поширення в економічній науці, наслідком чого є відсутність загальноприйнятого трактування як інституту СВ ЗВО, так і процесу його інституціоналізації. Серед досліджень в рамках інституціональної і інституційно-еволюційної теорії можна відзначити роботи вчених [1-12] та ін. Той факт, що в останні кілька років інституційна теорія інтенсивно розвивалася, не означає того, що в сучасній економічній теорії сформувалося загальноприйняте розуміння терміну «інститут». В даний час на рівних правах існує і використовується безліч визначень: як класичних, так і щодо сучасних. Незважаючи на всі ці розмаїття, мають місце загальні ключові моменти, які ще не знайшли ретельного дослідження. А саме, досить не має чіткого усвідомлення про роль соціальної відповідальності закладів вищої освіти в умовах структурно-інноваційних перетворень.

Кожним роком у науковому дискурсі прослідковується популяризація проблеми третьої / соціальної місії університету. Соціальна відповідальність закладів вищої освіти в умовах війни РФ проти України та післявоєнний час полягає в подоланні різноспрямованості завдань вищої освіти, концентрації та посиленні зусиль на запровадження соціальних проєктів, розширенні напрямів взаємодії університетів із територіальними громадами, підвищенні якості досліджень для відновлення економіки держави та її розбудови. Звідси сучасні університети мають модернізувати місії з урахуванням векторів, які спрямовано на реалізація інтересів закладу освіти, реалізацію інтересів громади, вирішення глобальних, соціальних проблем. Для визначення орієнтирів щодо реалізації соціальної відповідальності університетів і запровадження кращих практик в українські ЗВО важливим є аналіз відповідного світового досвіду. Наступним

аспектом, який відображає популярність і значущість соціальної відповідальності університетів, є достатньо велика кількість ініціатив, програм, проєктів, які реалізуються університетами різних країн, що підтверджується аналізом університетських веб-сайтів.

Звернення до світового досвіду щодо реалізації соціальної ролі ЗВО зумовлено сучасними викликами, які постають перед Україною у період повномасштабної війни та післявоєнний час. Наразі настала пора, коли ЗВО необхідно переорієнтовувати свою діяльність, розширюючи межі соціального партнерства, беручи на себе соціальну відповідальність перед громадськістю, державою. Тому постає необхідність переосмислення шляхів прямого та опосередкованого впливу на суспільство, країну зокрема. На веб-сайтах ЗВО достатньо уваги приділено соціальним зобов'язанням ЗВО, зокрема популяризується діяльність щодо їх участі в розвитку суспільства, захисту навколишнього середовища тощо.

Утім слід зазначити, що огляд звітів розміщених на вебсайтах ЗВО щодо реалізації третьої ролі дає підстави виокремити певні проблемні питання, над вирішенням яких працюють фахівці, учені, залучаючи здобувачів вищої освіти, заінтересованих сторін, а саме: недостатнє фінансування (брак коштів на реалізацію певних проєктів), обмежена політична воля уряду заохочувати університети, розширювати свій потенціал щодо залучення громади та лідерів університетів, а також прослідковуються випадки низької зацікавленості очолювати та просувати ініціативи щодо залучення громади.

Аналіз світового досвіду реалізації соціальної відповідальності університетів дав можливість виокремити особливості цієї діяльності, складові «соціальної інфраструктури»:

- реалізуються соціальні дослідження, забезпечуючи управління знаннями та їх генерування на благо суспільства;
- активно запроваджуються ініціативи в напрямі розвитку відкритої науки, проводяться дослідження із залученням громадян, що забезпечує спільне виробництво знань у співпраці із зовнішніми учасниками;
- розвинута волонтерська діяльність;

- до однієї з найпоширеніших практик реалізації соціальної відповідальності належать екологічні ініціативи, проекти;
- спостерігається тенденція спрямування зусиль на застосуванні знань для вирішення проблем громади, громадськості, зокрема надаючи значущості суспільної користі;
- реалізація динамічних освітніх програм, які відповідають людським і технологічним потребам сучасного світу (освіта для сталого розвитку).

Можна відмітити, що до основних цілей освітніх програм університети відносять: навички критичного мислення, навички спілкування, командну роботу, емпіричні та кількісні навички, зокрема особисту та соціальну відповідальність.

Звідси є підстави стверджувати, що в усьому світі ЗВО достатньо ефективно використовують свою «соціальну інфраструктуру», щоб допомогти побудувати «справедливий і стійкий світ», а також сформувати соціально відповідальних громадян. А подібні соціальні ініціативи, проекти наближають університети до людей, підвищують його дослідницький потенціал, зокрема завдяки соціально відповідальній роботі здобувачі вищої освіти отримують дуже затребувані навички в житті після закінчення навчання, а заклади стають дієвими представниками змін, осередками, які впливають на якість життя суспільства, спроможність громад тощо.

Але важливо врахувати те, що зарубіжні університети інтегрують своє бачення щодо реалізації соціальної відповідальності у місії, стратегіях розвитку закладу (стратегічних планах), а також залучаючи співпрацю з бізнесом, громадою, владою, суспільством, зокрема на партнерських взаємовідносинах.

Для українських університетів перспективним є акцентувати увагу на інтегрування бачення соціальної відповідальності у місії, стратегії університету; налагодження взаємодії з громадою, бізнесом, владою на партнерських засадах; установа діалогу із суспільством; інституалізація «третьої місії».

Основним завданням є наразі домогтися інституалізації третьої / соціальної ролі («третьої місії») університетів, закріплення основних положень у нор-

мативних документах закладу освіти (стратегії розвитку, планах, статуті) тощо [14].

Підґрунтям для розвитку СВ ЗВО є нормативно-правова база України.

Так, стаття 3 Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами та доповненнями) закладає основи державної політики у вищому навчальному закладі, задає орієнтири для організації діяльності закладів вищої освіти. Зокрема, у перших двох позиціях п. 3 зазначеної статті наголошено, що формування і реалізація державної політики у сфері вищої освіти забезпечуються шляхом [15]:

1) гармонійної взаємодії національних систем освіти, науки, мистецтва, бізнесу та держави з метою забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку держави;

2) збереження і розвитку системи вищої освіти та підвищення якості вищої освіти» (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

У ст. 16 Закону визначається, що ЗВО дотичні до забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти і формують систему внутрішнього забезпечення якості. ЗВО, окрім навчальної, таким чином виконують трансмісійно-виховну функцію, «який поширює соціальну відповідальність як через прозору та етичну діяльність, високу якість навчання, так і через виховання відповідальності студентів та випускників» [16].

Слід виокремлювати дотримання соціальних норм і принципів, які мають бути притаманні інституціям в силу їх статусу та завдань, що покладаються на них, і додаткові зобов'язання, які добровільно обирають інституції для кращого слідування соціальним нормам та інтеграції у суспільство майбутнього.

ЗВО має певні зобов'язання перед студентами та випускниками, їх батьками, співзасновниками, персоналом та іншими стейкхолдерами, врешті решт перед роботодавцями, населенням та державою, які вже закріплено у нормативно-правових актах. Основний момент в концепції корпоративної соціальної відповідальності полягає в розумінні очікувань обох сторін: як тих, хто може впливати на організацію, так і тих, хто знаходиться під її впливом.

Під застосуванням принципів СВ розуміють процес побудови довіри до цільових груп, що функціонують в її рамках [17].

Для того, щоб ЗВО мав статус соціально відповідального, керівництво ЗВО відповідно має розширити перелік завдань і механізмів, які сприятимуть його становленню як соціально-відповідального закладу. Цілком погоджуємось із позицією С. Короля, який писав, що «компанія не може бути соціально відповідальною, якщо вона не є юридично відповідальною, тобто загальнообов'язкові до виконання нормативні документи фактично окреслюють мінімальний рівень соціальної відповідальності суб'єктів господарювання» [18].

Отже, СВ ЗВО – це соціальний інститут, який пов'язує діяльність ЗВО, прийняту ним систему відносин, цінностей, принципів і норм із додатковими зобов'язаннями перед суспільством, його окремими групами чи прошарками, свідомо та добровільно обраними його керівництвом з метою більшого задоволення потреб суспільства та їх розвитку, ніж це визначено у документах, що визначають місію, завдання та функції закладу.

СВ ЗВО входить складовою у сучасну концепцію Дж. Елкінгтона 3Р – прибутки, люди, планета, три основи стабільності, яка об'єднує економічну, екологічну та соціальну компоненти.

Умовами впровадження принципів СВ ЗВО України та їх дотримання є:

- розробка керівництвом закладу концепції соціальної відповідальності, яка передбачає визначення принципів, напрямів і механізмів її дотримання, оприлюднення концепції;
- регулярне звітування про прогрес, досягнутий у сфері дотримання засад соціальної відповідальності перед громадськістю;
- реалізація повною мірою принципи поваги до НПП та працівників закладу як з боку керівництва, так і студентів;
- забезпечення умов для саморозвитку та вдосконалення педагогічної майстерності, зокрема, гідні умови праці, включаючи достатність вільного часу, та її оплати;
- забезпечення високого рівня підготовки навчальних матеріалів, їх наукової складової та практичної спрямованості;
- відповідальність за достатній і справедливий рівень вимогливості до студентів;
- сприяння розвитку самоуправління в студентському середовищі, підвищення рівня свідомості студентів;

- формування матеріально-технічної бази, достатньої для засвоєння сучасних знань і практик;
- викладання усіх дисциплін з акцентом на природоохоронний, людиноцентристський, етико-гуманний аспекти діяльності незалежно від сфери та галузі;
- розширення наукових, освітніх і виробничих контактів між викладачами, студентами, роботодавцями та представниками міжнародних організацій як в Україні, так і за її межами;
- сприяння працевлаштуванню випускників закладів у соціально-відповідального суб'єкту підприємництва та організації.

Базисом соціальної відповідальності будь-якого суб'єкта є високоефективне, професійне й якісне виконання тих суспільних функцій, заради яких він функціонує. З такої позиції основою соціальної відповідальності ЗВО є надання високоякісних і затребуваних суспільством освітніх послуг, а також проведення актуальних наукових досліджень. Водночас відповідальність університету виявляється і у виконанні ним функцій роботодавця для співробітників, учасника соціальних відносин в суспільстві і місцевій громаді, учасника економічних і політичних відносин з державою, ділового партнера (рис. 1.1).

СВ ЗВО має бути ініціативою для загальної перебудови суспільства за рахунок участі студентства як особливо активного прошарку населення. Результатами впровадження такої ініціативи можуть бути такі покращення, як підвищення кваліфікації випускників університету до рівня вимог сучасного ринку праці, збільшення рівня зайнятості молоді, поліпшення стану здоров'я та благополуччя суспільства в цілому. Серед переваг впровадження СВ в університетах також можна розглядати і вплив СВ на освітню систему за рахунок зменшення таких факторів ризику: незаконні домовленості, непідходящі партнери, недостатній рівень підготовки викладацького складу, недостатня турбота студентів про навчання, здоровий спосіб життя та активну громадську позицію.

Таким чином, СВ ЗВО будується на розумінні потреб суспільства, зменшуючи бар'єри для розвитку та поширення професійних знань, рівня культури, здоров'я та благополуччя через своїх студентів і випускників.

Відповідальний виробник освітніх послуг	Соціально відповідальний університет – навчальний заклад, який поширює соціальну відповідальність у суспільстві як через свою прозору та етичну діяльність, високу якість навчання, так і через виховання відповідальності студентів та випускників.
Надає якісні високопрофесійні освітні послуги, що ґрунтуються на сучасних наукових дослідженнях, не завищує ціну на них, надає про них правдиву інформацію споживачам, діє згідно з нормами права, турбується про збереження здоров'я студентів і навколишнього середовища, запроваджує інновації для підвищення ефективності навчання.	
Відповідальний роботодавець	
Сприяє постійному підвищенню кваліфікації викладачів, діє згідно з нормами трудового права (найчастіше перевищує їх, надаючи працівникам додаткові соціальні блага), дбає про умови праці та соціальний добробут своїх працівників.	
Відповідальний учасник соціальних відносин	
Бере участь у підтриманні благополуччя суспільства, що найчастіше проявляється у просвітницькій діяльності, поширенні ідей і знань з соціальної відповідальності, підтримці духовності, науки, культури, сприянні розвитку свого регіону, волонтерських програмах.	
Відповідальний учасник економічних і політичних відносин з державою	
Веде прозору діяльність згідно з нормами чинного законодавства, уникає корупції, забезпечує прозорість конкурсів, закупівель, фінансів, благодійних надходжень, вимагає прозорості щодо державних фінансів, підтримує законність, незалежне правосуддя й політичну конкуренцію.	
Відповідальний діловий партнер	
Формує свої відносини з партнерами на принципах дотримання договорів, угод і професійних стандартів діяльності, фінансової відповідальності. Фінансова звітність прозора, репутація стабільна.	

Рис. 1.1 Сутність і складові соціальної відповідальності університету [19]

Якщо розглядати вищу освіту як ринковий товар, то на шляху глобалізації університетам слід забезпечити гідну конкурентоспроможність, нарощення соціального і репутаційного капіталу. І в цьому аспекті імплементація практики соціально-відповідальної діяльності має вирішальне значення. Таким чином, поширення ідей сталого розвитку є поштовхом впроваджувати соціально-відповідальну діяльність і у освітніх закладах. Порівняно з вітчизняними ЗВО,

для яких питання СВ є достатньо новими, закордонні університети вже розвинули цю сферу до високого рівня. Отже, для ефективного впровадження корпоративної СВ у вітчизняних ЗВО доцільно вивчити зарубіжний досвід та можливості його імплементації в Україні.

1.2 Сучасні методи оцінки залученості персоналу

Говорячи про функції інституту СВ ЗВО, необхідно нагадати, що це соціально економічний інститут.

Науковці виділяють наступні функції СВ ЗВО, загальні для більшості соціально-економічних інститутів [20]:

1. Організуюча – сприяє мінімізації конфліктів між закладом вищої освіти і його стейкхолдерами.

2. Інформаційна – створює стійкі двосторонні системи комунікації, спрямованих на поширення інформації в рамках інституту соціальної відповідальності закладів вищої освіти (в форматі інтегрованих звітів, звітів про соціальну відповідальність і сталого розвитку, офіційних інтернет порталів закладу вищої освіти, неофіційних каналах зв'язку).

3. Обмежувальна – інститут СВ ЗВО обмежує діяльність закладу вищої освіти в рамках етичних норм і соціальних запитів суспільства.

4. Попереджувальна – система формальних (затверджених на законодавчому рівні) і неформальних (наприклад, споживче бойкотування) санкцій в рамках інституту СВЗВО, використовуваних в разі соціально безвідповідальної поведінки.

5. Координуюча – інститут СВ ЗВО сприяє зниженню трансакційних витрат і регулювання екстернальних ефектів.

6. Регулююча – інститут СВ ЗВО як носій правил і норм здійснює регулювання відносин між закладом вищої освіти і його стейкхолдерами

7. Інноваційна – інститут СВ ЗВО сприяє впровадженню нових ефективних технологій (наприклад, енергозберігаючих), більш раціонального використання і розподілу ресурсів, розвитку НДДКР.

8. Стимулююча – інститут СВ ЗВО мотивує заклади вищої освіти до прийняття на себе зобов'язання, які диктуються законодавчими рамками.

Розглянуті нами загальні функції розкривають основні напрямки інституту СВ ЗВО, до яких можна віднести: розвиток внутрішнього середовища закладу вищої освіти, розвиток місцевої громади, сумлінна ділова політика і відповідальна взаємодія зі стейкхолдерами.

СВ ЗВО, будучи соціально-економічним інститутом, крім загальних має низку специфічних функцій:

- креативна – формування нового типу мислення – «соціально відповідального мислення»;
- розширена – визначення неформальних етичних норм поведінки, що виходять за рамки існуючого законодавства;
- аналітична – урахування як «соціального запиту» всього суспільства, так і окремих стейкхолдерських груп в процесі науково-освітньої діяльності;
- трипартистська – регулювання відносин між закладом вищої освіти, державою і суспільством;
- визначальна – вплив на вибір довгострокових і короткострокових цілей, інструментів і способів їх досягнення;
- екстернальна – перерозподіл відповідальності за неявні витрати (забруднення навколишнього середовища, негативний вплив на місцеву громаду, зниження якості життя і здоров'я тощо);
- комплементарна – створення поля для перспективного розвитку формальних правил, кодексів поведінки, законів та інших обов'язкових «правил гри», що сприяють підвищенню базового рівня відповідальності;
- адаптивна – формування стійкого виду діяльності;
- позитивна – сприяння сталому розвитку закладу вищої освіти.

Виклики нового часу, гострі соціальні проблеми, зниження довіри суспільства до закладів вищої освіти сформували нову тенденцію – впровадження в світогляд ЗВО принципів соціально-відповідальної діяльності.

На початкових етапах інституціоналізації СВ ЗВО носіями даних принципів виступає лише невелика кількість організацій-лідерів. Саме на рівні да-

них новаторських ЗВО виявляються найбільш характерні переваги та недоліки проходження принципам соціально відповідальної діяльності.

Можливі вигоди і витрати СВ ЗВО постійно коригуються і уточнюються, ґрунтуючись на досвіді існуючих соціально орієнтованих закладів вищої освіти, сприяючи розвитку мотивації потенційних послідовників інституційних норм і тим самим розширенню інституту як такого.

Для оцінки рівня впровадження СВ в цих університетах деякі автори використовують наступну систему критеріїв, для кожного з яких експертним шляхом було визначено рівень вагомості та переведено його у значення коефіцієнта важливості:

- якість освіти (коефіцієнт важливості 0,5);
- наявність програм підтримки успішних студентів (0,04);
- сприяння працевлаштуванню випускників (0,06);
- турбота про здоров'я, дозвілля студентів (0,06);
- прозорість процедур і конкурсів (0,04);
- наявність в університеті навчального курсу з СВ (0,06);
- наявність сформульованих місії й цінностей (0,03);
- наявність розділу СВ на сайті (0,025);
- наявність звіту про СВ (0,025);
- участь у розвитку громад (0,06);
- волонтерська і благодійна діяльність (0,05);
- турбота про навколишнє середовище (0,05).

Як бачимо, найважливішим критерієм виявилася якість освіти, як основний чинник, що відображає відповідальність освітнього закладу перед споживачами і суспільством загалом. Порівняно високу важливість мають такі чинники як сприяння працевлаштуванню випускників, турбота про здоров'я, дозвілля студентів, наявність в університеті навчального курсу з СВ, участь у розвитку громад. Найменший вплив на інтегрований показник мають наявність розділу СВ на сайті та наявність звіту про СВ. Адже оприлюднення інформації про СВ є швидше заходами PR, аніж реальною відповідальною поведінкою.

Кожен університет може по-різному демонструвати результати соціальної діяльності, наприклад університети України поки що не публікують нефінансову звітність, навіть якщо проводять активну соціально відповідальну діяльність.

Разом з тим наявність розділу СВ на сайті залишається найзручнішим способом проінформувати усіх заінтересованих осіб стосовно напрямів діяльності, проєктів та отриманих результатів.

Всі показники, окрім якості освіти, демонструють наявність чи відсутність в університеті того чи іншого явища як вияву соціальної відповідальності. Інтегральний показник включає 3 складові: індекс якості науково-педагогічного потенціалу, індекс якості навчання, індекс міжнародного визнання.

Висновки до розділу 1

Розкрито зміст СВ ЗВО як соціально-економічного інституту. Інститут СВ вищої школи визначено як система формальних і неформальних норм і правил, що надає безпосередній вплив на основну освітню діяльність ЗВО, на вибір ними стратегічних і ситуаційних рішень, що обумовлює їх взаємини зі стейкхолдерами, що задає рамки прийняття управлінських рішень і надає ряд інституційних переваг. Виявлено загальні функції інституту СВ ЗВО (організуюча, інформаційна, обмежувальна, випереджаюча, координуюча, регулююча, інноваційна і стимулююча) і специфічні функції (креативна, розширююча, аналітична, трипартистська, визначальна, екстернальна, комплементарна, адаптивна, позитивна функція). Розкрито поняття інституціоналізації СВ ЗВО як процесу формалізації соціально-економічних відносин, закріплення нового порядку правил та стандартизованих поведінкових моделей у формі стійкого соціально-економічного інституту. Виявлено напрямки інституціоналізації СВ ЗВО в Україні (формалізація, розширення сфери інституту СВ ЗВО, формування стійкості інституту СВ ЗВО, інформованість).

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

2.1 Аналіз діяльності Національного фармацевтичного університету

Національний фармацевтичний університет є вітчизняним центром розвитку фармацевтичної освіти та науки.

Започаткування вищої фармацевтичної освіти на Харківщині сягає 1805 р.

На сьогоднішній день НФаУ готує за 36 освітніми програмами фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів молодший спеціаліст, спеціаліст та ступенів бакалавр, магістр (фармація, фармацевтична хімія, клінічна фармація, технології фармацевтичних препаратів, технології парфумерно-косметичних засобів, промислова біотехнологія, лабораторна діагностика, менеджмент, якість, стандартизація та сертифікація, управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом).

Основними напрямками діяльності Закладу вищої освіти, згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями, є:

1) підготовка висококваліфікованих фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст», «спеціаліст», рівнем фахової передвищої освіти «фаховий молодший бакалавр» та ступенями вищої освіти «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», «доктор філософії», «доктор наук» за спеціальностями НФаУ;

2) формування нових напрямів підготовки фахівців;

3) організація і проведення науково-дослідних робіт, спрямованих на вирішення проблем охорони здоров'я населення, а також тих, що сприяють удосконаленню освітнього процесу, зростанню професійної майстерності науково-педагогічних кадрів, створенню на засадах взаємодії освіти і науки навчально-методичних комплексів (підручників, навчальних посібників та ін.);

4) подальше впровадження кращих практик вищої освіти при широкому міжнародному співробітництві із зарубіжними закладами освіти;

- 5) проведення науково-методичної роботи у сфері вищої освіти ліцензованих спеціальностей;
- 6) розробка фундаментальних проблем фармацевтичної науки;
- 7) підготовка та атестація наукових, науково-педагогічних і педагогічних кадрів;
- 8) перепідготовка і підвищення кваліфікації фармацевтичних та інших фахівців;
- 9) підготовка кваліфікованих робітників різних рівнів кваліфікації;
- 10) організація та здійснення доуніверситетської підготовки громадян України, іноземців та осіб без громадянства.

Головними завданнями НФаУ як закладу вищої освіти є:

- 1) провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями;
- 2) провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі;
- 3) участь у забезпеченні суспільного та економічного розвитку держави через формування людського капіталу;
- 4) формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;
- 5) забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності;
- 6) створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;
- 7) збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;
- 8) поширення знань серед населення, підвищення освітнього і культурного рівня громадян;

9) налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту, мистецтва і культури;

10) вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці та сприяння працевлаштуванню випускників.

Освітньо-науково-дослідну роботу здійснюють 122 доктора наук, 91 професор, 441 кандидат наук, 328 доцентів. Серед них:

1 академік НАН України;

9 академіків та член-кореспондентів галузевих академій наук;

4 лауреати Державної премії України в галузі науки та техніки;

14 заслужених діячів науки та техніки України;

2 заслужених працівника охорони здоров'я України;

3 заслужених працівника освіти України;

2 заслужених працівника фармації України;

1 заслужений винахідник України;

5 лауреатів Державних премій в галузі науки та техніки та численні науковці, відзначені державними нагородами та нагородами закордонних університетів і товариств.

НФаУ є не тільки лідером фармацевтичної освіти, але й флагманом фармацевтичної спільноти України, який бере активну участь у формуванні ідеології та філософії розвитку галузі: організації та проведенні чисельних фахових науково-освітніх конгресів, зокрема з міжнародною участю, конференцій, нарад; у створенні першої «Фармацевтичної енциклопедії» (2005), низки національних підручників, тлумачних словників, довідників та ін. фахової літератури. На базі університету проходили I (1963), III (1979), V (1999), VI (2005), VII (2010) та VIII (2016) Національні з'їзди фармацевтів України.

За пропозицією вчених НФаУ та підтримки МОЗ в Україні започатковані професійне свято «День фармацевтичного працівника» (1999) та звання «Заслужений працівник фармації України» (2005), прийнято «Етичний кодекс фармацевтичних працівників України» (2010).

Навчальна і виробнича практика проходить на базі понад 700 фармацевтичних компаній, аптечних і медичних установ, наукових організацій.

Підготовка науково-педагогічних кадрів здійснюється через аспірантуру та докторантуру.

НФаУ – це потужний науково-виробничий комплекс з розвиненою інфраструктурою, яка охоплює не лише підготовку кадрів вищої кваліфікації, але й повний цикл створення лікарських препаратів — від субстанції до препарату з розробкою технічної документації та впровадженням у виробництво. Вченими НФаУ розроблено та впроваджено у практику оригінальні ЛЗ.

Дослідницька робота

На різних етапах вивчення та впровадження у виробництво знаходяться 371 лікарських препарати та субстанції, діють 22 наукові школи. Функціонують навчально-наукові лабораторії: Державна науково-дослідна лабораторія з контролю якості лікарських засобів, Клініко-діагностичний центр з лабораторією клінічної діагностики, Лабораторія електротехніки і електроніки, Науково-дослідна лабораторія мікробіологічних та імунологічних досліджень, Науково-методична (науково-дослідна) лабораторія з питань фармацевтичної освіти, Науково-дослідна лабораторія парентеральних та оральних рідких лікарських засобів, Проблемна лабораторія морфофункціональних досліджень, Центральна науково-дослідна лабораторія (ЦНДЛ), Центр дистанційних технологій навчання НФаУ. Ексклюзив і гордість університету – клініко-діагностичний центр європейського рівня, внесений до переліку закладів охорони здоров'я, що виконують загальнодержавні функції. У світі відомі наукові школи НФаУ хіміків, технологів, фармакогностів, фітохіміків, фармакологів, організаційно-економічного та інших напрямків. Науковці НФаУ отримують колективні гранти.

Студентське життя

Студентське наукове товариство НФаУ налічує майже 800 студентів, Рада молодих вчених – 225 молодих науковців. Найкращі студенти задіяні у програмах академічних обмінів із закордонними навчальними закладами-партнерами НФаУ (з Німеччини, Швеції, Норвегії, США), отримують іменні стипендії, а магістранти та випускники мають можливість навчатися та проходити стажування за кордоном. Під час навчання в університеті студентам створені необхідні умови, щоб стати висококваліфікованими фахівцями. Практично усі дис-

ципліни на 100 % забезпечені навчально-методичним комплексом: «підручник – навчальний посібник – методичні рекомендації – тестові завдання» (на паперовому або електронному носіях). Підручниками та навчальними посібниками, створеними професорами НФаУ, користуються вже кілька поколінь студентів фармацевтичних навчальних закладів України та країн СНД, а крім того, і багатьох ВНЗ іншого профілю. Неодноразово навчальна література НФаУ відзначалася нагородами, в тому числі і Державною премією України.

Естетичним та духовним розвитком студентів опікується культурний центр НФаУ, в якому працюють вокальна студія, клуб веселих і кмітливих, театр-студія, студія естрадного танцю тощо. Студенти університету є постійними учасниками та призерами міських, обласних та всеукраїнських конкурсів художньої самодіяльності.

Видання

НФаУ вперше засновані та видаються наукові журнали, визнані ВАК: «Вісник фармації», «Клінічна фармація», «Журнал органічної та фармацевтичної хімії», «Соціальна фармація в охороні здоров'я». НФаУ є також співзасновником «Фармацевтичного журналу», «Українського біофармацевтичного журналу», «ScienceRise» та газети «Молодість фармації».

Структура Національного фармацевтичного університету, статус і функції його структурних підрозділів визначаються Статутом НФаУ та положеннями про відповідні структурні підрозділи.

Структурні підрозділи утворюються рішенням Вченої ради Закладу вищої освіти у порядку, визначеному Законом України «Про вищу освіту» та Статутом за погодженням з Уповноваженим органом управління.

Основними структурними підрозділами НФаУ є факультети/навчально-наукові інститути, інститути, фаховий коледж, кафедри, наукова бібліотека.

1) Факультети:

фармацевтичний факультет;

факультет фармацевтичних технологій та менеджменту;

факультет медико-фармацевтичних технологій;

факультет з підготовки іноземних громадян.

2) Навчально-науковий інститут прикладної фармації.

3) Кафедри.

4) Наукова бібліотека.

5) Фаховий коледж.

6) Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації.

7) Інші наукові, навчально-наукові, науково-дослідні, науково-виробничі, навчально-виховні та навчально-допоміжні підрозділи, створені з метою реалізації освітньої та наукової діяльності університету:

науково-методична лабораторія з питань фармацевтичної освіти;

бухгалтерська служба;

видавничий центр;

відділ кадрів;

відділ охорони праці та техніки безпеки;

відділ практики та сприяння працевлаштуванню;

відділ цивільного захисту;

навчальний відділ;

навчально-дослідна частина;

планово-фінансовий відділ;

служба господарського обслуговування корпусів;

студентське містечко;

харчувальний комплекс;

центр здоров'я, спорту та відпочинку;

центр міжнародної профорієнтації та зовнішніх відносин;

юридичний відділ.

8) Підрозділи, що здійснюють діяльність з медичної практики:

клініко-діагностичний центр;

медичний пункт.

9) Інші структурні підрозділи.

Безпосереднє управління діяльністю НФаУ здійснює ректор. Його права, обов'язки та відповідальність визначаються законодавством, Статутом Закладу вищої освіти і контрактом.

Ректор є представником ЗВО у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами і діє без довіреності в межах повноважень, передбачених Законом України «Про вищу освіту» і Статутом ЗВО.

Вищим колегіальним органом громадського самоврядування НФаУ є конференція трудового колективу, включаючи виборних представників з числа здобувачів освіти.

Конференцію трудового колективу ЗВО скликає голова первинної профспілкової організації (за її відсутності – ректор). Конференція може скликатися також за ініціативою ректора, Наглядової ради, Вченої ради, профспілкового комітету, оформленою відповідними рішеннями, а також за ініціативою не менше третини працівників та не менше третини здобувачів освіти.

У НФаУ та його структурних підрозділах діє студентське самоврядування, яке є невід'ємною частиною громадського самоврядування Закладу вищої освіти. Студентське самоврядування - це право і можливість здобувачів освіти вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів здобувачів освіти, а також брати участь в управлінні Закладу вищої освіти.

Студентське самоврядування об'єднує всіх здобувачів освіти Закладу вищої освіти. Усі здобувачі освіти, які навчаються у Закладі вищої освіти, мають рівні права та можуть обиратися та бути обраними в робочі, дорадчі, виборні та інші органи студентського самоврядування. Студентське самоврядування забезпечує захист прав та інтересів здобувачів освіти та їх участь в управлінні Законом вищої освіти. Студентське самоврядування здійснюється здобувачами освіти безпосередньо і через органи студентського самоврядування, які обираються шляхом прямого таємного голосування здобувачів освіти.

Матеріально-технічна база

Навчально-виробничі площі НФаУ становлять 141 тис. м². Це 10 навчальних корпусів, 6 гуртожитків, сучасна аудиторно-лабораторна база, яка налічує 19 лекційних аудиторій, наукова бібліотека, дослідне поле, харчувальний комплекс, центр здоров'я, спорту та відпочинку, пункт первинної медико-

санітарної допомоги студентам, видавничий центр, комп'ютерний центр, центр дистанційних технологій.

Наукова бібліотека університету укомплектована унікальними вітчизняними та зарубіжними галузевими виданнями (з 1841 року). Фонд бібліотеки налічує понад 1 млн примірників на паперових та електронних носіях; існує доступ читачів до англomовних повнотекстових та реферативних колекцій періодичних і довідкових видань концерну EBSCO Publishing. До послуг користувачів: 6 абонементів (наукової, навчальної, довідкової, зарубіжної літератури, електронних інформаційних ресурсів, періодичних видань), 8 читальних залів та 2 електронних читальних зали, а також бібліотечні пункти на кафедрах і в студентських гуртожитках.

В узагальненому виді забезпечення приміщеннями навчального призначення та іншими приміщеннями НФаУ, а також наведені в табл. 2.1 та 2.2.

Таблиця 2.1

Забезпечення приміщеннями навчального призначення та
іншими приміщеннями НФаУ

Найменування приміщення	Площа приміщень, кв. метрів			
	усього	у тому числі		
		власних	орендованих	зданих в оренду
1. Навчальні приміщення, усього у тому числі:	55123	55123	-	-
приміщення для занять студентів, курсантів, слухачів (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії тощо)	17139	17139	-	-
комп'ютерні лабораторії	1113,6	1113,6	-	-
спортивні зали	2718,9	2718,9	-	-
2. Приміщення для науково-педагогічних (педагогічних) працівників	6511,8	6511,8	-	-
3. Службові приміщення	7601	7601	-	-
4. Бібліотека, у тому числі читальні зали	1219,3 606,4	1219,3 606,4	-	-
5. Гуртожитки	38839,4	38839,4	-	124,8
6. Їдальні, буфети	2135,9	2135,9	-	-
7. Профілакторії, бази відпочинку	-	-	-	-
8. Медичні пункти	616,9	616,9	-	-
9. Інші	39023,7	39023,7	-	-

Таблиця 2.2

Інформація про соціальну інфраструктуру НФаУ

Найменування об'єкта соціальної інфраструктури (показника, нормативу)	Кількість	Площа, кв. м
1. Гуртожитки для студентів	6	38839,4
2. Житлова площа на одного студента у гуртожитку	-	6,04
3. Їдальні та буфети	8	2135,9
4. Кількість студентів на одне місце в їдальнях і буфетах	5,3	-
5. Актіві зали	1	307,4
6. Спортивні зали	8	2728,9
7. Плавальні басейни	-	-
8. Інші спортивні споруди:		
стадіони	-	-
спортивні майданчики	3	1008,0
корти	-	-
тощо	-	-
9. Студентський палац (клуб)	-	-
10. Інші	-	-

Станом на 01.06.2023р. надходження та видатки НФаУ склали 6190364 грн (табл. 3.3).

Таблиця 2.3

Надходження та видатки НФаУ у 2021-2023 рр. (станом на 01.06)

	Загальний фонд	
	Надходження, грн	Видатки, грн
2021/2022	11 858 565	11 858 565
2022/2023	6 190 364	6 190 364
	Спеціальний фонд	
	Надходження, грн	Видатки, грн
2021/2022	191 142 376	173 659 377
2022/2023	160 193 526	113 195 791

Кошти загального фонду витрачаються на виплату заробітної плати з нарахуваннями, стипендії та соціальні виплати для студентів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених піклування.

Обсяг фінансування з державного бюджету скорочений у порівнянні з минулим роком у зв'язку із скороченням витрат на освіту внаслідок військової агресії. Обсяги власних надходжень скоротились внаслідок скорочення чисельності здобувачів вищої освіти, зокрема іноземних студентів. Також є висока заборгованість по сплаті за навчання. Кошти спеціального фонду витрачаються

на виплату заробітної плати з нарахуваннями, комунальні витрати та утримання НФаУ. У період з 01.09.2022 по 30.06.2023 більшість платних послуг в НФаУ не надавались, через правовий режим воєнного стану та навчання у дистанційному режимі (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Надходження від надання платних послуг НФаУ

Надходження	2021/2022	2022/2023	різниця
Додаткові платні послуги наукової бібліотеки послуги зі сканування інформації, складання бібліографічних списків (іноземною та українською мовою)	5 688 грн	5 467 грн	- 221 грн
Курси з вивчення дисциплін понад обсяги встановлені навчальними планами	264 560 грн	-	- 264 560 грн
Заняття з фізичної культури та спорту	832 488 грн	-	- 832 488 грн
Відпрацювання занять	914 678 грн	-	- 914 678 грн
Підготовка до вступу до ЗВО	80 800 грн	-	-80 800 грн
Платні послуги Фахового коледжу НФаУ	138 300 грн	122 040 грн	- 16 260 грн
курси понад обсяги встановлені навчальними планами	138 300 грн	58 040 грн	-80 260 грн
підготовка до ЗНО	88 000 грн	-	- 88 000 грн
підготовка до вступу до коледжу НФаУ	-	64 000 грн	+64 000 грн
Наукові журнали (передплата, публікації)	64 103 грн	65 428 грн	+1 325 грн
Протокольні-інформаційні послуги	62 220 грн	113 760 грн	+51 540 грн
Дублікат електронної перепустки	15 383 грн	1 300 грн	-14 083 грн
Видавничий центр	167 416 грн	-	-167 416 грн
Підготовка до ЗНО (Фармацевтичні канікули)	88 000 грн	-	- 88 000 грн
Проведення тренінгів і семінарів ІП-КСФ	31 950 грн	56 400 грн	+24 450 грн
Разом надходження коштів від надання додаткових платних послуг	2 665 586 грн	364 394 грн	- 2 301 192 грн

На проведення поточного ремонту у 2021-2022 рр. спрямовано 263 965,74 грн (табл. 2.5). У зв'язку з воєнним станом в Україні капітальні ремонти будівель і споруд не проводились.

Таблиця 2.5

Кошти, спрямовані на ремонт основних засобів

	Капітальні ремонти, грн	Поточні ремонти, грн
2021/2022	14 299 412,57	1 588 502,56
2022/2023	-	263 965,74

Власними силами НФаУ: замінено прилади обліку холодної води у гуртожитку №6 (вул.О.Невського,18 та у навчальному корпусі по вул. Валентинівській,4); проведені ремонтні роботи у гуртожитках №№ 3,4 по закриттю вікон OSB- плитами; встановлено лічильник газу в гуртожитку №2 (вул. В.Зубенка,35); оперативно проводяться роботи по усуненню наслідків аварій сантехнічного обладнання у приміщеннях навчальних корпусів та гуртожитків; для безперебійного забезпечення електричною енергією закуплено 2 дизель-генератори. Фонд оплати праці у 2022/2023 н.р. становив 75 721 708 грн; нарахування на заробітну плату – 16 555 462 грн. У табл. 2.6 наведено структуру розподілу коштів н виплати персоналу.

Таблиця 2.6

Розподіл коштів на виплати персоналу

Стаття витрат	%
Посадові оклади	66,4
Індексація заробітної плати	1,2
Доплати до посадового окладу	15,6
Обов'язкові надбавки до посадового окладу	9,7
Заохочувальні надбавки до посадового окладу	3,9
Доплата до мінімальної зарплати	3,0
Матеріальна допомога	0,1
Лікарняні за рахунок університету	0,2

Динаміка середньомісячної заробітної плати співробітників НФаУ за 2021-2023 рр. має від'ємну динаміку і наведена в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Середньомісячна заробітна плата співробітників НФаУ за 2021-2023 рр.

	НПП	Середньосписковий працівник
2021/2022	22 853,25 грн	14 277,95 грн
2022/2023	13 130,56 грн	8 241,23 грн

Із 2015 р. упроваджена система управління якістю, сертифікована на відповідність вимогам стандарту ISO 9001:2008.

У квітні 2019 р. за результатами планового аудиту аудиторська група рекомендувала органу DQS підтвердити сертифікат відповідності системи управління якістю НФаУ вимогам стандарту ISO 9001:2015.

01 березня 2021 р. НФаУ отримав сертифікати Міжнародної організації із сертифікації (ISO) на відповідність вимогам стандартів ISO 14001:2015 та ISO 50001:2018, які підтверджують дію в університеті екологічного та енергетичного менеджменту.

На теперішній час в університеті одночасно діє три стандарти ISO (системи управління якістю, еко- та енергоменеджменту), а сама система набула статусу Інтегрована система управління (ІСУ НФаУ).

Місія НФаУ – розвиток національної галузі охорони здоров'я за рахунок здійснення всебічної підготовки компетентних фахівців на рівні стандартів Європейського простору вищої освіти.

Бачення – НФаУ – загальновизнаний заклад вищої освіти фармацевтичного та медичного спрямування, лідер національних рейтингів та гідний представник української наукової школи в європейських і світових рейтингах навчальних закладів.

Для реалізації місії колектив університету постійно і наполегливо працює над: підвищенням компетентності науково-педагогічних працівників; удосконаленням методів і засобів ведення освітнього процесу, підвищенням результативності виховної та профорієнтаційної роботи; удосконаленням навчально-методичної та матеріально-технічної бази; неухильним виконанням законодавчих вимог та добровільно взятих на себе зобов'язань; розширенням і укріпленням міжнародних зв'язків; підвищенням рівня наукових досліджень та участь у формуванні визнаних в Україні та у світі наукових шкіл; зменшенням екологічних впливів та запобіганням забрудненню навколишнього середовища; удоско-

наленням робіт з ефективної експлуатації енергетичного обладнання, закупівлі енергоефективної продукції та послуг, розробки й реалізації енергоефективних проєктів. Досягнення поставлених цілей значною мірою планується здійснювати завдяки результативному функціонуванню системи управління якістю, що побудована відповідно до вимог Інтегрованої системи управління.

2.2 Аналіз рівня соціальної відповідальності Національного фармацевтичного університету

У НФаУ з метою забезпечення якісного надання освітніх послуг розроблені Концепція освітньої діяльності та Стратегічний план розвитку закладу на 2019-2025 рр.

Основні цілі реалізації Концепції є наступними:

- забезпечення відповідності освітньо-професійних програм НФаУ потребам держави й суспільства з урахуванням розвитку науки та вимог ринку праці;
- формування в Університеті культури якості як основи конкурентоспроможності НФаУ та його випускників;
- інтенсифікація освітнього процесу завдяки широкому впровадженню інформаційно-комунікаційних технологій і зменшенню частки репродуктивної складової;
- запровадження системи рейтингування — мотивації науково-педагогічних працівників і забезпечення якості освіти;
- диверсифікація джерел фінансування освітньої діяльності Університету як основи реальної академічної автономії та необхідної умови оновлення матеріально-технічної бази для навчання й наукових досліджень;
- забезпечення валідності процедур оцінювання;
- формування стійкої позитивної академічної репутації НФаУ за усіма освітніми програмами в Україні та за її межами;

- зростання ролі НФаУ на міжнародному ринку послуг як завдяки збільшенню частки іноземців та осіб без громадянства, так і завдяки участі у міжнародних програмах академічної мобільності;

- формування суспільних цінностей і духовних орієнтирів у освітньому та науковому процесах.

Реалізація Концепції освітньої діяльності університету полягає у такій програмі дій:

- На виконання Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», стандартів вищої освіти України та Галузових стандартів вищої освіти забезпечувати якісне проведення освітнього процесу за усіма формами навчання з усіх спеціальностей, проліцензованих у НФаУ.

- Сприяти затвердженню в установленому порядку стандарту вищої освіти за спеціальністю «Фармація, промислова фармація» на основі компетентнісного підходу для другого (магістерського) та третього (наукового) рівня вищої освіти.

- Далі впроваджувати дистанційну форму навчання в освітній процес здобувачів вищої освіти за вечірньою та заочною формами навчання.

- Впроваджувати дистанційну форму навчання для слухачів ІПКСФ НФаУ;

- На виконання наказу МОЗ України від 26.02.2003 № 86 «Про затвердження Примірного положення про опорну кафедру і переліку опорних кафедр вищих медичних (фармацевтичного) навчальних закладів III-IV рівнів акредитації та закладів післядипломної освіти» надавати методичну допомогу фармацевтичним факультетам з питань розробки й експертизи освітніх програм, навчальних планів, підготовки навчальних програм, підвищення кваліфікації викладачів шляхом проведення семінарів, конференцій з науково-методичних питань фармацевтичної освіти.

- Забезпечити виконання плану видання навчально-методичної літератури державною мовою та покращити забезпечення навчально-методичною літературою здобувачів вищої освіти, що навчаються англійською мовою.

- Далі впроваджувати в освітній процес сучасні комп'ютерні технології інтерактивних методів навчання. Забезпечити подальший розвиток програмно-апаратної бази доступу до телекомунікаційних мереж, збільшити швидкість обміну інформацією між провайдером і навчальними корпусами НФаУ.

- Актуалізувати банки тестових завдань ЄДКІ (етап I та II): Крок 1. Фармація, Крок 2. Фармація, КРОК Б, КРОК 2. Лабораторна діагностика для самопідготовки студентів. Удосконалити систему з підготовки студентів до складання іспитів Крок 1 Фармація, Крок 2 Фармація, КРОК Б, КРОК 2 Лабораторна діагностика.

- Розвивати пізнавальну активність здобувачів вищої освіти у процесі виконання самостійної роботи з використанням інформаційно комунікаційних технологій.

- Залучати до процесу викладання профільних дисциплін в університеті провідних спеціалістів з інших ЗВО та наукових академічних установ, стейкхолдерів практичної фармації, лабораторної діагностики, фізичної терапії, ветеринарної медицини й інших практиків, а також закордонних фахівців.

- Забезпечити подальший розвиток основ професійної діяльності, практичних умінь, навичок і компетенцій щодо підготовки майбутніх фахівців шляхом удосконалення їх практичної підготовки, розширення баз практики на основі укладених договорів. Сприяти більш широкому проведенню різних видів практик у всіх регіонах України та за кордоном.

- Впровадити тезу: «Освіта впродовж життя» шляхом якісної післядипломної підготовки фахівців з урахуванням потреб фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я й активізувати розвиток співпраці із зарубіжними країнами.

- Забезпечити функціонування індивідуальної траєкторії навчання здобувача вищої освіти за рахунок вибіркових навчальних дисциплін, спрямованої на всебічний розвиток кожного здобувача вищої освіти.

Підвищити якість рівня освітніх послуг за рахунок високого науково-педагогічного рівня НПП, принциповості, вимогливості, застосування сучасних те-

хнологій і методики організації освітнього процесу, насамперед інформаційних технологій.

- Вирішувати проблему працевлаштування випускників, для чого налагодити безперервні відносини з об'єднанням роботодавців регіонального рівня: орієнтація здобувача вищої освіти на майбутнє місце роботи з перших курсів, виробнича практика, формування студентом власної фахової конкурентоспроможності.

- Забезпечити відповідність освітніх послуг і програм підготовки фахівців європейським вимогам до якості знань при входженні в єдиний освітянський простір.

- В освітньому процесі постійно використовувати інноваційні технології: лекції (авторські методи, лекції «майстер-клас», проблемні лекції), методи та форми активного навчання (метод «малі групи», ділові ігри, «круглий стіл», метод «мозковий штурм», метод «нові варіанти», тренінги, навчальні дискусії), контроль знань (рейтингова система оцінювання та ранжування студентів, тестовий контроль).

- Розробити комплекс заходів виховної роботи щодо запобігання девіантній поведінці й антисоціальним проявам, профілактики правопорушень серед молоді.

- Сприяти розвитку волонтерського руху серед студентів і співробітників університету з метою надання допомоги хворим на онкологічні захворювання, ВІЛ/СНІД, особам з обмеженими фізичними можливостями, ветеранам війни та праці, дітям, позбавленим батьківського піклування, малозабезпеченим й іншим категоріям, в тому числі особам, які перебувають у закладах охорони здоров'я. Конкретна адреса акції «Милосердя»: школа-інтернат № 8 (для дітей з наслідками поліомієліту та церебральним паралічем).

- Співпрацювати з громадськими організаціями студентів щодо формування почуття відповідальності за життя й здоров'я кожної людини та родинні цінності. Проводити спортивні змагання з різних видів спорту серед студентів, сприяти художньо-естетичному вихованню студентської молоді.

- Забезпечити розвиток студентського самоврядування.

- На виконання рішення колегії Міністерства освіти і науки України «Про стан та подальший розвиток психологічної служби системи освіти України» забезпечити психологічний супровід і розвиток психологічної служби НФаУ.

- Спільно з правоохоронними органами та представниками земляцтв іноземців проводити заходи щодо гарантування безпеки перебування іноземних громадян на території України, передбачення виникнення конфліктних ситуацій, у тому числі міжетнічного й релігійного характеру.

- Створити умови для активної участі НПП, науковців і здобувачів вищої освіти НФаУ в міжнародних наукових, науково-практичних та освітянських конференціях з метою подальшої інтеграції України у світовий науково-освітній простір. Вивчити можливість співпраці з університетами Європи і США з метою впровадження системи дистанційного навчання та проведення відео-конференцій та телелекцій через мережу Internet.

- Розширювати рекламну профорієнтаційну роботу для залучення на навчання в НФаУ іноземних громадян шляхом надання у відповідні інстанції (посольства України за кордоном, міністерства освіти, міністерства охорони здоров'я, фармацевтичні ордери та фармацевтичні асоціації іноземних держав) оновлених рекламно-інформаційних матеріалів про університет й іншу інформацію, що популяризує Україну як державу з міцним науково-освітнім потенціалом.

- Започаткувати створення центрів освітньо-інформаційних послуг в іноземних країнах, громадяни яких прибувають на навчання в університет, з наданням останнім повноважень проводити регіональну рекламну кампанію.

- Розширити безвалютний академічний обмін студентами, аспірантами та викладачами з країнами-партнерами (Польща, Німеччина, Казахстан, Узбекистан, Латвія, Марокко, ін.) для проведення навчальної і виробничої практики, наукового стажування й обміну викладацьким досвідом

З метою реалізації Концепції освітньої діяльності у НФаУ було розроблено стратегічний план розвитку НФаУ на 2019-2025 рр., який включає в себе відповідний

план дій по роках та поділених, відповідно до процесного підходу та дерева процесів НФаУ, на три групи процесів: управлінські, основні та забезпечувальні:

Управлінська діяльність: планування освітньої діяльності, планово-фінансова діяльність, аналізування діяльності університету, здійснення внутрішніх аудитів, контроль послуг невідповідності якості.

Основні процеси: прийом здобувачів вищої освіти; навчальна діяльність, розробка нових освітніх послуг, забезпечення соціально-виховної діяльності, координація діяльності з методичного забезпечення, редакційно-видавнича діяльність, забезпечення взаємозв'язків із замовниками, забезпечення здійснення науково-дослідної діяльності, організація навчання іноземних громадян, забезпечення академічної мобільності,

Забезпечувальні процеси: управління документообігом, забезпечення інфраструктури та робочого середовища, кадрове забезпечення, забезпечення ІТ-інфраструктури, юридичне супроводження, забезпечення проживання, забезпечення діяльності бібліотечного фонду, забезпечення харчування.

Для оцінки рівня СВ НФаУ нами проведено експертне оцінювання. В опитуванні взяли участь 14 експертів, які обізнані на питаннях управління соціальною відповідальністю з числа НПП НФаУ.

Результати сформовано у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Матриця вихідних оціночних показників згідно з результатами оцінки СВ НФаУ

Експерт	1	2	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Якість освіти	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Фінансова підтримка успішних студентів	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1
Сприяння працевлаштуванню випускників	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Турбота про здоров'я, дозволя студентів	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Прозорість процедур і конкурсів	0	0		0		0	0	0			1		0	1

Наявність курсу СВ	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1
Наявність сформульованих місії і цінностей	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1
Наявність розділу СВ на сайті	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Наявність звіту про СВ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Участь у розвитку громад	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1
Волонтерська і благодійна діяльність	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1
Турбота про навколишнє середовище	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1

Для оцінки рівня розвиненості СВ НФаУ розрахуємо показник, за допомогою бального методу, базуючись на результатах моніторингу інформації про СВ на офіційному веб-порталі університету. Не дивлячись на достатньо високі експертні оцінки рівня СВ НФаУ, виявлено низку негативних факторів:

- 1) низька поінформованість НПП НФаУ та недосконале розуміння сутності СВ;
- 2) непоінформованість про переваги впровадження соціально-відповідального напрямку діяльності, як наслідок, відсутність ініціатив по впровадженню СВ.
- 3) фрагментарний підхід до впровадження концепції СВ;
- 4) відсутність законодавчих норм та правил у сфері СВ, термінологічна невизначеність;
- 5) воєнний стан;
- 6) недосконала система соціального захисту НПП.

Важливе значення для розвитку СВ в організації має дослідження інтересів заінтересованих осіб (стейкхолдерів). Для вирішення цього завдання організація розробляє карту стейкхолдерів. Створення карти стейкхолдерів полягає у визначенні ключових груп, організацій, людей, що можуть впливати на успішну діяльність організації або на яких впливає діяльність організації. Створення карти відбувається в 4 етапи:

- 1) ідентифікація – окреслення актуальних груп стейкхолдерів, організацій, активістів;

- 2) аналіз – дослідження інтересів, поглядів і діяльності;
- 3) візуалізація – візуальна ілюстрація стейкхолдерів і їхнього зв'язку з істотними питаннями та цілями організації;
- 4) пріоритезація – вибір ключових стейкхолдерів, які найкраще відповідали б істотним питанням, визначеним на попередньому етапі.

Нижче ми пропонуємо розглянути карту стейкхолдерів для НФаУ табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Карта інтересів стейкхолдерів для НФаУ

Внутрішні стейкхолдери	
Здобувачі вищої освіти, інтерни, слухачі курсів підвищення кваліфікації	Отримання якісної освіти, саморозвиток та сприятливі умови навчання.
НПП	Можливість підвищення кваліфікації, розвитку наукових інтересів. Матеріальне і технічне забезпечення, гарантії зайнятості.
Співробітники структурних підрозділів	Гідні умови праці, матеріальне забезпечення, гарантії зайнятості.
Зовнішні стейкхолдери	
Суспільство в цілому	Удосконалення майбутнього суспільства шляхом соціалізації студентів.
Батьки студентів	Відкриття перспектив для дітей, збереження їх фізичного і морального здоров'я.
Абітурієнти	Відкритість та доступність інформації, прозорість конкурсів
Підприємці	Підготовка спеціалістів високої кваліфікації
Місцеві громади	Збереження природи та розвиток соціальної інфраструктури.
Постачальники	Прозорість закупівель.

Дана схема допоможе НФаУ зорієнтуватися на ключових інтересах заінтересованих осіб та спрямовувати свою діяльність на їх задоволення.

Таким чином, СВ НФаУ пов'язана насамперед з тією конструктивною роллю, які вони повинні відігравати в суспільстві. Саме університети повинні сформувати "learning society" в Україні. Водночас ця роль має бути співзвучною з тими великими завданнями, що ставлять перед собою всі сучасні університети з метою змінювати наш спільний глобальний світ на краще. Також сучасний університет повинен мати не лише глобальну, національну, але також локальну місію, виконуючи очевидно корисну роль для місцевої громади за місцем свого

фізичного розташування. Важливо, щоб будь-які освітні реформи спиралися на соціальне партнерство академічної громади, впливових політичних сил та суспільства.

Висновки до розділу 2

Соціальна відповідальність університету має бути побудована на розумінні потреб суспільства. Якщо розглядати вищу освіту як ринковий товар, то на шляху глобалізації університетам слід забезпечити гідну конкурентоспроможність та подолання можливих бар'єрів для розвитку та поширення професійних знань, рівня культури, здоров'я та благополуччя суспільства. Слід формувати засади сталого розвитку та імплементувати соціально-відповідальну діяльність вже з студентських років.

Для впровадження СВ в освітньому закладі необхідно сформувати сильну команду, яка, перш за все, має провести наступні заходи: визначити конкретні цілі, досягнення яких забезпечить задоволення потреб громадськості в університеті; знайти доступні джерела для імплементації КСВ серед локальних, регіональних чи національних партнерів; дослідити найкращі приклади впровадження СВ у освітніх закладах та розробити план їхньої адаптації у своєму університеті.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА НАПРЯМКІВ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

3.1 Розробка методики оцінки рівня соціальної відповідальності Національного фармацевтичного університету

Необхідність обґрунтування показників, які характеризують СВ ЗВО, можна пояснити тим, що враховуючи багатогранність соціально орієнтованої діяльності ЗВО, її можна адекватно оцінити тільки за допомогою науково-обґрунтованої системи показників, вибір яких визначається комплексом завдань та відбиває взаємозв'язок мети оцінки СВ з метою управління ЗВО.

Опираючись на дані наукових джерел, нами були визначені основні напрямки (складові) СВ ЗВО:

- відповідальність ЗВО за надання якісних та доступних за ціною освітніх послуг;
- відповідальність за дотримання чинного законодавства та міжнародних стандартів;
- відповідальність ЗВО за екологічну безпеку;
- відповідальність ЗВО перед персоналом та суспільством;
- відповідальність ЗВО перед державою;
- відповідальності ЗВО перед бізнес-середовищем.

Для здійснення оцінки СВ ЗВО обґрунтовані вимоги до показників, які будуть використовуватись у розрахунках:

- 1) придатність, тобто дійсність виміру показниками того, для чого вони призначаються;
- 2) правильність визначення стану об'єкту за допомогою відібраних показників;

3) точність, тобто показники повинні постійно забезпечувати об'єктивні результати;

4) надійність, тобто очікувані помилки або відхилення у розрахунках повинні бути мінімальні;

5) повнота та вичерпний характер, тобто сукупність показників повинна вичерпно відбивати всі змінні, які піддаються вимірюванню;

6) унікальність, конкретні показники повинні бути унікальними та не імітувати вимірників, які є надлишковими чи перетинаються. Як правило, в процесі аналізу, слід прагнути до одного узагальнюючого показника для кожної властивості аналізованого об'єкту. Кількість показників при цьому повинна бути мінімальною, але достатньою для об'єктивної оцінки діяльності відповідно визначеним функціям;

7) показники та система оцінки повинні бути простими і в той же час змістовними;

8) показники мають бути кількісними у незалежності чи абсолютні вони чи відносні;

9) показники повинні відповідати вимогам оцінки, а також забезпечувати необхідну взаємозалежність з показниками діяльності ЗВО;

10) порівняльна здатність, тобто показники повинні порівнюватись у динаміці за одним об'єктом дослідження та між значною кількістю об'єктів.

Враховуючи ці вимоги, попередньо була сформована загальна сукупність з локальних показників, які характеризують СВ ЗВО за всіма її складовими, які найчастіше зустрічались у науковій літературі. Загальна сукупність показників склала 62. На першому етапі відбір локальних показників оцінки СВ ЗВО було проведено за допомогою експертного методу. Наступним етапом дослідження була перевірка рівня кореляції між локальними показниками оцінки СВ ЗВО з метою видалення з вибірки показників, які мають високий рівень зв'язку один з одним. По результатах таких розрахунків відібрані 45 локальних показників для оцінки рівня СВ ЗВО. На підставі відібраних локальних показників у подальшому розраховуються комплексні показники, які характеризують складові СВ

ЗВО. Методика інтегральної оцінки СВ ЗВО передбачає попередню оцінку кожної її складової.

Для оцінки рівня відповідальності ЗВО відповідальність ЗВО за надання якісних та доступних за ціною освітніх послуг були відібрані наступні локальні показники:

- показник працевлаштування випускників;
- показник цінової доступності освітніх послуг;
- наявність системи управління якістю;
- кількість освітніх програм.

Складову відповідальності за дотримання чинного законодавства та міжнародних стандартів, на думку експертів, доцільно оцінювати за допомогою наступних локальних показників:

- коефіцієнт інформаційної відкритості;
- показник виконання норм чинного законодавства;
- показник впровадження стандартів соціального менеджменту.

Відповідальність за екологічну безпеку, за висновками експертів, може бути оцінена за допомогою наступних показників:

- показник впровадження стандартів екологічного менеджменту;
- темпи економії енергоресурсів;
- показник участі у екологічних проєктах.

Відповідальність ЗВО перед персоналом та суспільством слід оцінювати за допомогою наступних показників:

- темпи зростання соціальних витрат;
- витрати на благодійні заходи;
- коефіцієнт працевлаштування інвалідів;
- коефіцієнт забезпеченості елементами соціальної інфраструктури;
- показник освітнього рівня персоналу;
- показник професійного рівня персоналу;
- коефіцієнт виробничого травматизму;
- коефіцієнт фінансування заходів з охорони праці;

- коефіцієнт відповідності умов праці санітарно-гігієнічним нормам;
- показник захворюваності персоналу;
- коефіцієнт неповної зайнятості персоналу;
- показник зайнятості молодих спеціалістів;
- показник зайнятості жінок, які мають дітей дошкільного віку;
- коефіцієнт активності складання соціальної звітності;
- показник ефективності менеджменту персоналу;
- показник економічності організаційної структури управління;
- показник ділової репутації керівництва;
- показник розвитку корпоративної культури;
- коефіцієнт втрат робочого часу; показник повноти соціального пакету;
- темп зростання середньої заробітної плати;
- коефіцієнт відповідності рівня оплати праці на підприємстві середньому рівню оплати праці по Україні;
- коефіцієнт загальної плинності кадрів;
- коефіцієнт заборгованості з оплати праці.

Відповідальність ЗВО перед державою запропоновано оцінювати за допомогою таких показників:

- коефіцієнт виконання держзамовлення;
- коефіцієнт успішного завершення навчання здобувачами, які навчаються за рахунок держави.

Відповідальність перед бізнес-середовищем запропоновано оцінювати за допомогою таких показників:

- коефіцієнт повноти виконання договірних зобов'язань;
- коефіцієнт своєчасності виконання договірних зобов'язань;
- відсоток сталих партнерських зв'язків зі стейкхолдерами.

В наступному на підставі локальних показників розраховуються комплексні показники, а на підставі комплексних показників обчислюється інтегральний показник рівня СВ ЗВО з використанням таксономічного методу.

Всі суб'єкти оцінки СВ мають під час оцінки дотримуватись таких принципів:

1. Загальні принципи оцінки СВ:

- принцип науковості – означає використання для оцінки СВ лише науково доведених, обґрунтованих підходів, методів, показників тощо;
- принцип системності – декларує під час здійснення оцінки СВ розглядати її як складну багаторівневу систему взаємопов'язаних та взаємозалежних складових;
- принцип ефективності – витрати часових, трудових та фінансових ресурсів для здійснення оцінки соціальної відповідальності має бути меншим, ніж очікувані вигоди від отримання кінцевого результату оцінки;
- принцип інтегрованості – означає, що під час оцінки СВ як системи, виникають такі додаткові ознаки та властивості, як єдність та багатоаспектність інформації, єдність моделей управління, єдність методів тощо;
- принцип правової регламентації – означає врахування під час оцінки СВ вимог національного законодавства, правових норм та вимог міжнародних стандартів;
- принцип гнучкості – під час оцінки СВ суб'єкт оцінки може змінювати мету, об'єкт та процедуру оцінки;
- принцип оперативності – декларує необхідність отримати як найшвидше результат оцінки для своєчасного прийняття управлінських рішень;
- принцип об'єктивності – результати оцінки СВ мають бути неупередженими, вони не мають залежати від особистої думки суб'єкта або його вподобань;
- принцип прозорості – означає наявність можливості перевірки результатів оцінки іншим суб'єктом.

2. Специфічні принципи оцінки соціальної відповідальності:

- принцип добровільності – означає, що під час оцінки СВ суб'єкт оцінки має усвідомлювати, що вся соціально відповідальна діяльність дослідженої ФК є добровільною, і здійснюється лише за власного покликання, не є обов'язковою для здійснення, а є додатковою;
- принцип сталості розвитку – означає, що під час оцінки СВ суб'єкт оцінки має усвідомлювати, що сталий розвиток передбачає таке використання ресурсів,

щоб ними могли скористатися і наступні покоління, тобто під час здійснення соціально відповідальної діяльності ФК задовольняє потреби сучасності, не ставлячи під загрозу здатність наступних поколінь задовольняти свої власні потреби;

- принцип залучення зацікавлених сторін – декларує можливість залучення у процес оцінки СВ декількох суб'єктів: як внутрішніх, так і зовнішніх для підвищення рівня комплексності та точності отриманих результатів.

Наступним кроком здійснюється визначення рівнів, за якими буде проводитись оцінка: базовий рівень або рівень додаткової добровільної відповідальності перед персоналом, суспільством та бізнес-партнерами та іншими стейкхолдерами.

Далі визначаються підходи, методи та інструменти оцінки СВ.

Підходами до оцінки соціальної відповідальності сьогодні найчастіше виступають комплексний, рейтинговий підхід, соціальний аудит, системний підхід. Нами пропонується для оцінки СВ ЗВО застосовувати системний підхід, який надає можливість здійснити оцінку СВ ЗВО за всіма напрямками та враховує особливості функціонування ЗВО в умовах впровадження міжнародних стандартів. Методами оцінки СВ можуть бути: інтегральний, статистичний, лінгвістичні, кількісні, якісні методи, динамічні, економіко-математичні та інші методи. Нами пропонується для оцінки СВ ЗВО використовувати інтегральний таксономічний метод, основними перевагами якого є отримання зручної для порівняння величини рівня СВ, легкість аналізу динаміки отриманих результатів, можливість поєднання різновимірних показників та можливість автоматизації процесу оцінювання СВ. Інструментами оцінки СВФБ є соціальна звітність, економіко-математичні та статистичні моделі, фармакоекономічний аналіз, маркетингові дослідження і аналіз та інші.

Отже, система оцінки СВ надасть можливість професійно підійти до проблеми оцінювання СВ ЗВО. За даним підходом інтегральний показник рівня СВ (I_{CB}) розраховується за формулою 3.1:

$$I_{CB} = f(K_{Як}; K_{HT}; K_{ЕК}; K_{СТр}; K_{Держ}; K_{Бс}), \quad (3.1)$$

де $K_{Як}$ – комплексний показник відповідальності ЗВО за надання якісних та доступних за ціною освітніх послуг;

$K_{НГ}$ – комплексний показник відповідальності за дотримання чинного законодавства, міжнародних стандартів та сприяння розвитку професійної та вищої освіти;

$K_{Ек}$ – комплексний показник відповідальності за екологічну безпеку;

$K_{СТр}$ – комплексний показник відповідальності перед персоналом та суспільством;

$K_{Держ}$ – комплексний показник відповідальності перед ЗВО перед державою;

$K_{Бс}$ – комплексний показник відповідальності перед бізнес-середовищем.

Методика оцінки рівня СВ ЗВО доповнюється оцінкою синергетичного ефекту від збалансованого управління соціальною відповідальністю за всіма її складовими. Для розрахунку коефіцієнту синергізму ($K_{СИНЕРГ}$) нами запропонована формула 3.2:

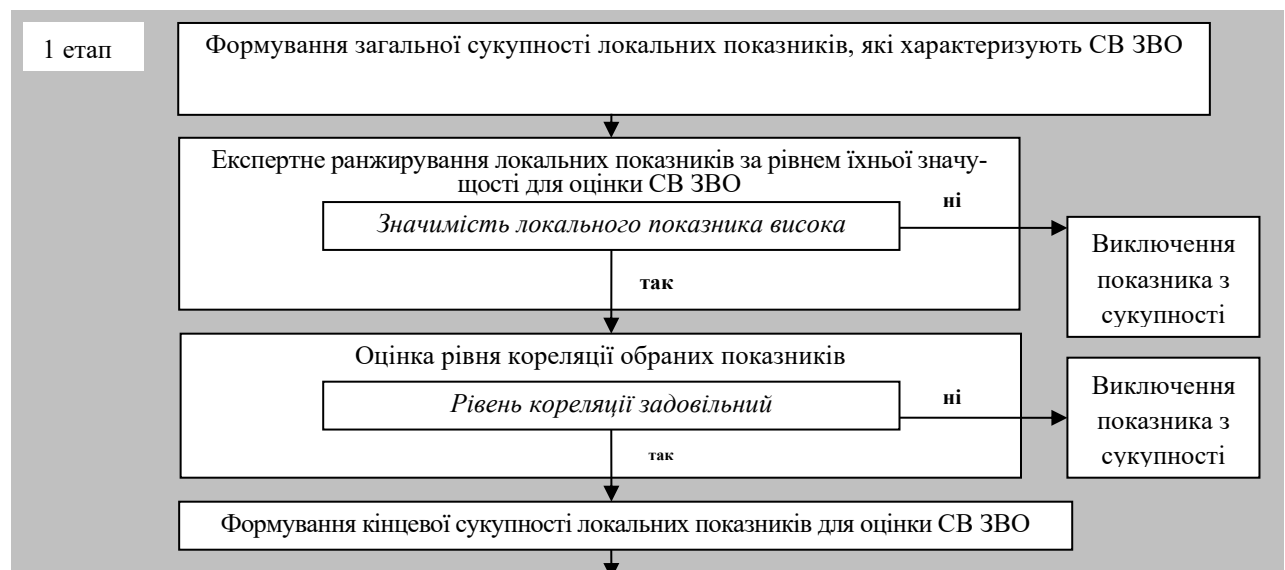
$$K_{СИНЕРГ} = \frac{T_{np} I_{CB}}{\frac{\sum_{i=1}^j T_{np} K_i}{j}}, \quad (3.2)$$

де $T_{np} I_{CB}$ – темп приросту інтегрального показника рівня СВ;

$T_{np} K_i$ – темп приросту і-того комплексного показника за j-тою складовою СВ;

j – кількість складових СВ.

Алгоритм, запропонований нами для оцінки СВ, наведений на рис. 3.1. Послідовність його реалізації має відбуватися за такими етапами.

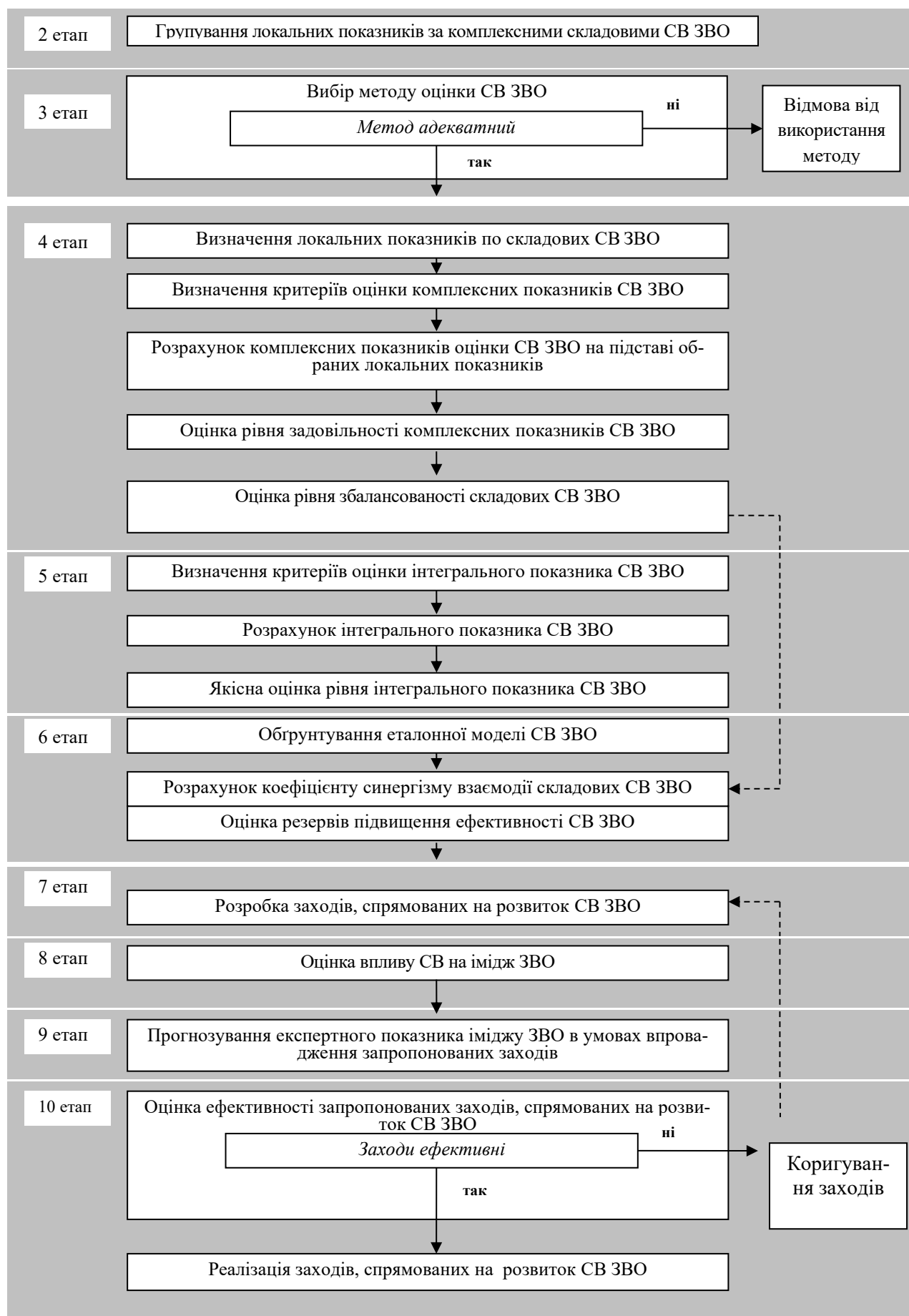

Рис. 3.1 Алгоритм оцінки соціальної відповідальності закладу вищої фармацевтичної освіти

На першому етапі здійснюється формування попередньої загальної сукупності локальних показників, рекомендованих нами для оцінки СВ ЗВО, які відповідають вимогам їхньої придатності, а також дворівнева фільтрація відібраних локальних показників. На першому рівні фільтрації доцільне використання експертного методу визначення значущості локальних показників для подальших розрахунків та їхнє ранжирування. Потім проводиться аналіз рівня парної кореляції між найбільш вагомими локальними показниками, тобто відбувається наступний рівень відбору показників.

На другому етапі оцінки відібрані локальні показники групуються у комплексні показники за відповідними складовими СВ ЗВО та здійснюється їх розрахунок.

На третьому етапі відбувається вибір найбільш придатного методу оцінки СВ ЗВО, визначаються прийоми та інструменти розрахунку комплексних та інтегрального показників СВ ЗВО.

Розраховуються комплексні показники та визначається рівень їхньої збалансованості (четвертий етап).

На п'ятому етапі розраховується таксономічний інтегральний показник СВ ЗВО.

На шостому етапі відбувається обґрунтування еталонних значень комплексних показників СВ ЗВО, розраховується коефіцієнт синергізму взаємодії складових СВ ЗВО, оцінюється рівень ефективності соціально відповідальної діяльності та визначаються резерви її підвищення.

На сьомому етапі на підставі проведеної оцінки розробляються напрямки розвитку СВ ЗВО.

Восьмий етап передбачає оцінку впливу СВ на імідж ЗВО.

На дев'ятому етапі прогнозується експертний показник іміджу в умовах реалізації стратегії розвитку СВ.

Кінцевим підсумком стає оцінка ефективності запропонованих заходів, спрямованих на розвиток СВ. Таким чином, за допомогою програми Statistica нами проведена оцінка СВ ЗВО.

Таблиця 3.1

Результати оцінки фактичного рівня соціальної відповідальності НФаУ

Рік	Інтегральний показник СВ ЗВО /_{СВ}	Коефіцієнт синергії $K_{\text{СИНЕРГ}}$
1	2	3
2023	0,79	1,15
2022	0,74	1,06
2021	0,64	-
2020	0,73	1,47
2019	0,63	1,14

Впровадження запропонованої методики оцінки СВ ЗВО дозволяє: визначити та оцінити проблемні аспекти в управлінні СВ ЗВО; створити умови для реалізації вимог соціально відповідального менеджменту і менеджменту якості; визначити сукупність ресурсів, що можуть бути спрямовані на забезпечення соціально-відповідальної діяльності; розробити ефективну систему управління соціальною відповідальністю; забезпечити створення системи партнерських відносин із стейкхолдерами; впровадити принципи СВ у фармацевтичній галузі; та запровадити практику відкритого рейтингування вітчизняних ЗВО за рівнем СВ, що є важливим кроком для підвищення їх інвестиційної привабливості та підвищення лояльності споживачів освітніх послуг.

У результаті розрахунку індексів соціальної відповідальності можна визначити відповідний рівень розвитку СВ того чи іншого ЗВО залежно від значень індексів. Запропонована нами шкала для оцінки рівня СВ ЗВО наведена у табл. 3.8. Отже, запропонована методика оцінки дозволяє уникнути суб'єктивізму отриманих результатів та враховує не тільки інтереси ЗВО, але й інтереси та потреби суспільства, наголошуючи при цьому на довгострокових перевагах побудови та розвитку системи СВ.

Таблиця 3.2

Запропонована шкала для якісної оцінки рівня соціальної відповідальності закладів вищої освіти

Рівні якісної оцінки СВ I_{CB}	Ознаки СВ ЗВО
1	2
Низький рівень $I_{CB} \leq 0,4$	– у ЗВО немає ціннісних пріоритетів під час провадження СВД; – незадовільний фінансово-економічний стан ЗВО; – неефективна соціальна політика; – зменшення стимулюючої ролі заробітної плати; – закриття об'єктів соціальної інфраструктури; – низька результативність системи охорони праці та безпеки персоналу; – низький рівень фінансування соціальних програм та проєктів; – брак чітко сформованої екологічної політики щодо зменшення впливу на навколишнє середовище.
Середній рівень $0,6 > I_{CB} > 0,4$	– формалізований підхід до формування ціннісних пріоритетів у провадженні СВД; – фінансово-економічна стагнація розвитку ЗВО; – невідповідність інституціонального забезпечення соціальної політики цінностям ЗВО; – відтворювальна функція заробітної плати у разі нівелювання стимулювання персоналу; – забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури ЗВО; – періодичне проведення атестації робочих місць, контролю за дотриманням вимог охорони праці; – періодичне навчання персоналу відповідно до планів підвищення кваліфікації та перепідготовки; – разовий характер фінансування соціальних проєктів, брак дієвої системи управління довгостроковими соціальними програмами та проєктами.
Високий рівень $I_{CB} > 0,6$	– формування та реалізація ціннісних пріоритетів СВД в забезпеченні гармонізації інтересів ЗВО з інтересами стейкхолдерів; – позитивна динаміка ключових показників діяльності ЗВО; – розвинене інституціональне забезпечення реалізації соціальної політики; – ефективна система оплати праці та компенсацій; – розвиток об'єктів соціальної інфраструктури ЗВО згідно з потребами персоналу; – впровадження системи моніторингу безпеки та гігієни праці; – впровадження моделей компетенцій у систему управління знаннями персоналу ЗВО; – активна участь ЗВО у фінансуванні соціальних проєктів, спрямованих на задоволення очікувань споживачів освітніх послуг; – розвиток місцевих громад; – захист навколишнього природного середовища тощо.

В сучасних умовах господарювання дуже великого значення набуває позиціонування ЗВО як соціально відповідальних організацій. Тому процес оцінки

фактичного рівня СВ ЗВО доцільно завершувати складанням соціального звіту. Треба відзначити, що регулярне складання, оприлюднення та розповсюдження соціальних звітів ЗВО є ефективним інструментом доведення власної соціально відповідальної позиції будь якої ЗВО до всіх стейкхолдерів. Хоча в цьому аспекті активність вітчизняних ЗВО є низькою. За нашими дослідженнями, які базувались на вивченні офіційних сайтів ЗВО, встановлено, що лише 5 % досліджених нами ЗВО складають соціальні звіти.

3.2 Розробка пропозицій з підвищення рівня соціальної відповідальності Національного фармацевтичного університету

Хоча складання соціальної звітності носить добровільний характер, але все ж таки певні наукові тенденції у її складанні сьогодні існують.

В якості рекомендацій щодо розвитку СВ ЗВО можна запропонувати НФаУ створення системи соціального репортингу.

За даними вивчення літературних жерел та практики ведення СВ нами встановлено, що сьогодні складання соціальної звітності має переважно три форми:

1) довільна форма (найпоширеніша форма соціального звіту), яка не передбачає жодних критеріїв та вимог, складається на розсуд компанії, найчастіше має акценти на благочинність, або екологічність діяльності, або турботу про персоналу та ін.;

2) комплексна форма соціального звіту за методом потрійного підсумку, яка полягає у висвітленні економічних, екологічних та соціальних результатів діяльності, містить дуже широкий спектр інформації, яка стосується діяльності компанії щодо всіх своїх стейкхолдерів;

3) стандартизована форма соціального звіту (GRI, AA1000, SA8000), яка надає можливість порівняння зі звітами інших компаній, визначення соціально відповідального рейтингу компанії, є на сьогодні найбільш прогресивною та надає можливість проведення соціального аудиту.

Нами рекомендовано НФаУ віддавати перевагу складанню соціальної звітності відповідно до стандарту GRI за версією G4, який є комплексним, нараховує 36 модулів, серед яких 3 обов'язкових та 33 спеціалізованих, що містять понад 70 показників в області економіки, екології та соціальної відповідальності. Існує шість рівнів застосування GRI, три з яких вимагають проходження зовнішнього підтвердження. Чотири рівня з шести припускають наявність відомостей про підходи в сфері менеджменту, публікацію інформації по 20 і більше показникам результативності. GRI пояснює взаємозв'язок звітності зі стійкого розвитку та інтегрованої звітності. У версії G4 також враховано принципи Глобального договору ООН та розроблені Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD) принципи для мультинаціональних корпорацій.

Загальні стандартні елементи соціальної звітності за стандартом GRI, які повинні міститися у звітах, наведені нижче:

- 1) Стратегія та аналіз.
- 2) Профіль організації.
- 3) Виявлені суттєві Аспекти та Межі.
- 4) Взаємодія з зацікавленими сторонами.
- 5) Загальні відомості про звіт.
- 6) Корпоративне управління.
- 7) Етика і сумлінність.

Специфічні стандартні елементи соціальної звітності:

- 1) Інформація про підходи в сфері керування.
- 2) Показники:
 - 2.1) категорія «Економічна»:
 - 2.1.1) економічна результативність;
 - 2.1.2) присутність на ринках різних країн;
 - 2.1.3) непрямі економічні дії;
 - 2.1.4) практики закупівель;
 - 2.1.5) показники інноваційної діяльності;
 - 2.1.6) показники відповідальності перед акціонерами та власниками;

2.1.7) показники сталості відносин із бізнес партнерами.

2.2) категорія «Екологічна»:

2.2.1) впровадження ресурсо- і енергозберігаючих технологій;

2.2.2) біорізноманіття;

2.2.3) викиди;

2.2.4) скиди та відходи;

2.2.5) екологічність продукції та послуг;

2.2.6) відповідність вимогам екологічних стандартів;

2.2.7) транспорт;

2.2.8) загальна інформація;

2.2.9) екологічна оцінка постачальників;

2.2.10) механізми подачі скарг на екологічні проблеми.

2.3) категорія «Соціальна»:

2.3.1) практика трудових відносин та гідна праця: зайнятість, взаємини співробітників і керівництва, здоров'я і безпека на робочому місці, навчання та освіта, різноманітність і рівні можливості, рівна винагорода для жінок і чоловіків, оцінка практики трудових відносин постачальників, механізми подачі скарг на практику трудових відносин;

2.3.2) права людини: інвестиції, недопущення дискримінації, свобода асоціації і ведення колективних переговорів, дитяча праця, примусова або обов'язкова праця, практики забезпечення безпеки, права корінних і нечисленних народів, оцінка, оцінка дотримання постачальниками прав людини, механізми подачі скарг на порушення прав людини;

2.3.3) суспільство: місцеві спільноти, протидія корупції, державна політика, перешкода конкуренції, відповідність вимогам, оцінка дії постачальників на суспільство, механізми подачі скарг на вплив на суспільство, розвиток корпоративної культури;

2.3.4) відповідальність за продукцію: здоров'я і безпека споживача, маркування продукції та послуг, маркетингові комунікації, недоторканність приватного життя споживача, відповідність вимогам.

Створення та розповсюдження соціальний звітів пропонується покласти на Центр організаційної та комунікаційної роботи Національного фармацевтичного університету – структурний підрозділ, який здійснює інформаційну та іміджеву діяльність університету.

Центру організаційної та комунікаційної роботи підпорядковується канцелярія та архів. Мета його діяльності: підвищення конкурентоспроможності університету на ринку освітніх послуг шляхом формування позитивного іміджу НФаУ в суспільній свідомості.

Ціль: отримання, обробка, створення та розповсюдження об'єктивної інформації про діяльність НФаУ через чітко визначені комунікаційні канали.

Завдання Центру організаційної та комунікаційної роботи:

- сприяння зміцненню та забезпеченню сталої інформаційної діяльності НФаУ шляхом налагодження співпраці з усіма структурними підрозділами університету;
- адміністративна робота, направлена на підтримку та розвиток офіційного сайту НФаУ, який є головною інформаційною платформою університету, і повинен відповідати вимогам сучасності в умовах глобалізації;
- SMM-просування бренду НФаУ для підвищення впізнаваності, зростання зацікавленості в потенційних та вже існуючих споживачів освітніх послуг;
- ефективна комунікація зі ЗМІ (розміщення фото- та відеоматеріалів, публікацій, рекламних матеріалів);
- розробка рекламно-іміджевих матеріалів із використанням фірмового стилю НФаУ;
- організація та участь у регіональних, всеукраїнських і міжнародних освітніх виставках.

Висновки до розділу 3

Побудована система оцінки фактичного рівня СВ НФаУ, яка включає: суб'єкт та об'єкт оцінки; містить загальні та специфічні принципи оцінки СВ; виокремлює напрями, рівні, методи та інструменти оцінки СВ.

Удосконалена система показників, яка дозволяє здійснювати рейтингування ЗВО за рівнем СВ.

Розроблені рекомендації щодо удосконалення складання соціальної звітності на підставі використання стандарту GRI з урахуванням специфіки діяльності.

ВИСНОВКИ

Розкрито зміст СВ ЗВО як соціально-економічного інституту. Інститут СВ вищої школи визначено як система формальних і неформальних норм і правил, що надає безпосередній вплив на основну освітню діяльність ЗВО, на вибір ними стратегічних і ситуаційних рішень, що обумовлює їх взаємини зі стейкхолдерами, що задає рамки прийняття управлінських рішень і надає ряд інституційних переваг. Виявлено загальні функції інституту СВ ЗВО (організуюча, інформаційна, обмежувальна, випереджаюча, координуюча, регулююча, інноваційна і стимулююча) і специфічні функції (креативна, розширююча, аналітична, трипартистська, визначальна, екстернальна, комплементарна, адаптивна, позитивна функція). Розкрито поняття інституціоналізації СВ ЗВО як процесу формалізації соціально-економічних відносин, закріплення нового порядку правил та стандартизованих поведінкових моделей у формі стійкого соціально-економічного інституту. Виявлено напрямки інституціоналізації СВ ЗВО в Україні (формалізація, розширення сфери інституту СВ ЗВО, формування стійкості інституту СВ ЗВО, інформованість).

Соціальна відповідальність університету має бути побудована на розумінні потреб суспільства. Якщо розглядати вищу освіту як ринковий товар, то на шляху глобалізації університетам слід забезпечити гідну конкурентоспроможність та подолання можливих бар'єрів для розвитку та поширення професійних знань, рівня культури, здоров'я та благополуччя суспільства. Слід формувати засади сталого розвитку та імплементувати соціально-відповідальну діяльність вже з студентських років.

Для впровадження СВ в освітньому закладі необхідно сформувати сильну команду, яка, перш за все, має провести наступні заходи: визначити конкретні цілі, досягнення яких забезпечить задоволення потреб громадськості в університеті; знайти доступні джерела для імплементції КСВ серед локальних, регіональних чи національних партнерів; дослідити найкращі приклади впровадження СВ у освітніх закладах та розробити план їхньої адаптації у своєму уні-

верситеті. Побудована система оцінки фактичного рівня СВ НФаУ, яка включає: суб'єкт та об'єкт оцінки; містить загальні та специфічні принципи оцінки СВ; виокремлює напрями, рівні, методи та інструменти оцінки СВ. Удосконалена система показників, яка дозволяє здійснювати рейтингування ЗВО за рівнем СВ. Розроблені рекомендації щодо удосконалення складання соціальної звітності на підставі використання стандарту GRI з урахуванням специфіки діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Котвіцька А. А., Чмихало Н. В., Волкова А. В. Соціальний маркетинг як основа формування соціальної відповідальності фармацевтичних організацій. *Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи* : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 17-20 берез. 2014 р. Харків : Вид-во НФаУ, 2014. С. 88–95.
2. Дзюба О. П., Котвіцька А. А., Суріков О. О. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу. *Актуальні питання створення нових лікарських засобів* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених, м. Харків, 19-20 квіт. 2012 р. Харків : НФаУ, 2012. Т. 2. 772 с.
3. Посилкіна О. В. Соціальна ефективність. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/588/socialna-efektivnist> (дата звернення: 20.11.2023).
4. Посилкіна О. В., Кубасова Г. В. Соціальний пакет. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/589/socialnij-paket> (дата звернення: 20.11.2023).
5. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г. Шляхи формування конкурентних переваг вітчизняних фармацевтичних компаній на основі соціальної відповідальності. *Соціальна фармація в Україні : стан, проблеми та перспективи* : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. за участю міжнар. спеціалістів. Харків : Вид-во НФаУ, 2013. С. 278–280.
6. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г. Формування соціально орієнтованої логістичної моделі організації фармацевтичного виробництва. *Управління, економіка та забезпечення якості в фармації*. 2018. № 4. С. 59–69. DOI : 10.24959/uekj.18.27 (дата звернення: 20.11.2023).
7. Мнушко З. М., Тіманюк В. М. CRM-система. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/5654/crm-sistema> (дата звернення: 20.11.2023).
8. Пестун І. В., Мнушко З. М. Маркетингове управління в системі забезпечення населення ліками : монографія / Нац. фармац. ун-т. Харків : НФаУ, 2013. 271 с.

9. Слободянюк М. М. Соціальна відповідальність. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/587/socialna-vidpovidalnist> (дата звернення: 20.11.2023).
10. Черкашина А. В., Котвіцька А. А. Дослідження сучасного стану соціальної відповідальності найбільших аптечних мереж міста Харкова. *Управління, економіка та забезпечення якості в фармації*. 2014. № 2. С. 36–42.
11. Котвіцька А. А., Черкашина А. В., Дзюба О. П. Сучасний стан соціальної відповідальності аптечних установ. URL: <https://socpharm.nuph.edu.ua/files/2013/04/10T3-K-CH-D.pdf> (дата звернення: 20.11.2023).
12. Mohammed Rasheed M. H., Cherkashyna A. V., Kotvitska A. A. Research of the current state of social responsibility in pharmaceutical branch. *Topical issues of new drugs development : Abstracts of International Scientific And Practical Conference Of Young Scientists And Students, Kharkiv, April 23, 2015*. Kh. : NUPh, 2015. P. 493–494.
13. Котвіцька А. А. Етичні аспекти професійної діяльності фармацевтичних працівників. URL: <http://socpharm.nuph.edu.ua/files/.pdf> (дата звернення: 20.11.2023).
14. Котвіцька А. А. Соціальна фармація. *Фармацевтична енциклопедія*. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/6637/socialna-farmaciya> (дата звернення: 20.11.2023).
15. Сучасний стан соціальної відповідальності у фармацевтичних компаніях / О. Г. Брунчак та ін. *Соціальна фармація в Україні: стан, проблеми та перспективи* : матеріали всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. за участю міжнар. спеціалістів, 3 квіт. 2013 р. Харків : Вид-во НФаУ, 2013. С. 56–57.
16. Євтушенко О. М. Управління галузевими ризиками на етапах реалізації та споживання лікарських засобів : автореф. дис. ... д-ра фармац. наук: 15.00.0. Харків, 2011. 22 с.
17. Толочко В. М., Зарічкова М. В. Посилення соціальної відповідальності в діяльності аптечних закладів України. *Соціальна фармація: стан, проблеми та*

перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 17-20 берез. 2014 р. Харків : Вид-во НФаУ, 2014. 484 с.

18. Зарічкова М. В., Толочко В. М., Музика Т. Ф. Дослідження законодавчо-нормативного регулювання соціального захисту працівників фармацевтичної галузі України : метод. рек. Харків : НФаУ, 2015. 42 с.

19. Zarichkova M. V. Theoretical substantiation of the necessity to implement social certification of pharmacy institutions summary. *Управління, економіка та забезпечення якості в фармації*. 2017. № 1. С. 17–24.

20. Зарічкова М. В. Удосконалення організації надання соціальних послуг спеціалістам фармації. *Фармацевтичний часопис*. 2015. № 3. С. 22–24.

21. Толочко В. М., Галій Л. В. Управління персоналом фармацевтичних організацій на основі компетенцій : монографія. Харків : Ависта-ВЛТ, 2010. 180 с.

22. *Управління фармацією : базов. підруч. / В. М. Толочко та ін. ; за ред. В. М. Толочка ; Нац. фармацевт. ун-т. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. 495 с. (Національний підручник).*

23. Толочко В. М., Артюх Т. О. Організаційна культура фармацевтичних закладів. Загальні положення : метод. рек. до підготовки та проведення практ. і семінар. занять з курсу „Управління та економіка фармації” в системі післядипломн. освіти спец. фармації. *Харків : Вид-во НФаУ, 2014.*

24. Толочко В. М., Артюх Т. О. Дослідження аспектів лояльності спеціалістів фармації вітчизняних аптечних закладів. *Соціальна фармація в охороні здоров'я*. 2017. № 4. С. 22–24.

25. Ткаченко Н. О., Червоненко Н. М., Книш Є. Г. Сучасний стан і характеристика соціальної відповідальності підприємницької діяльності. *Запорожский медицинский журнал*. 2013. № 2. С. 76–82.

26. Ткаченко Н. О. Соціальна відповідальність у фармації : монографія / за наук. ред. проф. Б. П. Громовик. Запоріжжя : Вид-во ЗДМУ, 2018. 217 с.

27. Ткаченко Н. О., Громовик Б. П., Алексєєв О. Г. Стан і проблеми нормативно-правового поля формування соціальновідповідальної поведінки фармацев-

тичних фахівців (освітній та спеціальний рівень). *Фармацевтичний часопис*. 2018. № 1. С. 66–72.

28. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення : нац. підруч. з для студентів вищ. навч. закл. / А. С. Немченко та ін. ; за ред. А. С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 327с.

29. Немченко А. С., Подгайная М. Социальные и фармакоэкономические принципы фармакотерапии ОКИ. LAP Lambert Academic Publishing, 2019. 193 с.

30. Система качества и надлежащие практики в фармации : учеб. пособие / Ю. В. Подпружников и др. Киев : ТОВ «СІК ГРУП Україна», 2017. 652 с.

31. Немченко А. С., Косяченко К. Л., Немченко О. А. Ціноутворення на лікарські засоби : монографія. 2-ге вид., доп. та перероб. Харків : Вид-во ФОП Вировець А. П. Видавнича група «Апостроф», 2012. 304 с.

32. Немченко А. С., Тетерич Н. В., Терещенко Л. В. Аналіз рівня соціально-психологічного клімату у професійному фармацевтичному середовищі. *Соціальна фармація в Україні: стан, проблеми та перспективи* : матеріали всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. за участю міжнар. спеціалістів. Харків : Вид-во НФаУ, 2015. С. 169–172.

33. Організація системи охорони здоров'я в Україні в умовах інтеграційних процесів : навч. посіб. для самопідготовки та роботи здобувачів вищ. освіти на практ. та семінар. заняттях / Л. В. Яковлева та ін. ; за заг. ред. проф. Л. В. Яковлевої. Харків : НФаУ, 2017. 240 с.

34. Дедишина Л. Соціальна відповідальність як фірмовий стиль бізнесу. *Фармацевт Практик*. 2013. № 11. С. 42–43.

35. Партишев О., Стогній А., Чобану А. Корпоративна соціальна відповідальність. Фармацевтичний бізнес. *Фармацевт Практик*. 2012. № 5. С. 8–9.

36. Фармацевтичний бізнес України проявив високу соціальну відповідальність. *Еженедельник Аптека*. 2012. № 39. С. 6.

37. Корпоративна соціальна відповідальність та індекс прозорості фармацевтичних компаній України. URL: <https://www.apteka.ua/article/131921> (дата звернення: 20.11.2023).
38. Carroll A. B. The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders. *Business Horizons*. 1991. Vol. 34, № 4. P. 40.
39. Bowen H. R. Social responsibilities of the businessman. New York : Harper & Row, 1953. 276 p.
40. Clarkson M. E. A Stakeholder Framework for Analyzing and Evaluating Corporate Social Performance. *Academy of Management Review*. 1995. Vol. 20, № 1. P. 92–118.
41. Cochran P. L. The evolution of corporate social responsibility. *Business Horizons*. 2007. № 50. P. 449–454.
42. Covas L., Braguta A. Corporate social responsibility: aspect of practice. Chisinau, 2009. P. 308–318.
43. Cramer A., Hirsehland M. The Socially Responsible Board. *Business for Social Responsibility*. 2006. URL: http://www.bsr.org/meta/bsr_socially-responsible-board.pdf (Date of access: 22.01.2021).
44. Davis K. Can business afford to ignore social responsibilities? *California Management Review*. 1960. Vol. 2, № 3. P. 71.
45. Dentchev N. A. Integrating Corporate Social Responsibility in Business Model. *Working Papers of Faculty of Economics and Business Administration*. Ghent : Ghent University, 2005. № 284. P. 1–33. URL: http://www.FEB.UGent.be/fac/research/WP/Papers/wp_05_284.pdf (Date of access: 22.11.2023).
46. Drucker P. F. The new meaning of corporate social responsibility. *California Management Review*. 1984. Vol. 26, № 2. P. 53–63.
47. Farook S., Lanis R. Banking on Islam? Determinants of Corporate Social Responsibility Disclosure. *Advances in Islamic Economics and Finance : Proceedings of the 6th International Conferences on Islamic Economics and Finance*.

2007. Vol. 1. P. 217–249.

48. Frederick W. C. Toward CSR-3: why ethical analysis is indispensable and unavoidable in corporate affairs. *California Management Review*. 1968. Vol. 28, № 2. P. 126–141.

49. Frederick W. C. From CSR-1 to CSR-2: The maturing of business-and-society thought. *Business and Society*. 1994. Vol. 33, № 2. P. 150–164.

50. Friedman M. The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits. URL: <http://www.colorado.edu/studentgroups/libertarians/issues/friedman-soc-resp-business.html> (Date of access: 22.11.2023).

51. Hopkins M. The Planetary Bargain: Corporate Social Responsibility. London : Matters Earthscan Publications Ltd., 2003. 252 p.

52. Litz R. A. A resource-based view of the socially responsible firm: Stakeholder interdependence, ethical awareness, and issue of responsiveness as strategic assets. *Journal of Business Ethics*. 1996. Vol. 15. P. 1355–1363.

53. Porter M., Kramer M. Strategy and society: the link between competitive advantage and corporate social responsibility. *Harvard Business Review*. 2009. Vol. 84, № 12. P. 78–94.

54. Preston L. E., O'Bannon D. P. The corporate social-financial performance relationship. A typology and analysis. *Business and Society*. 1997. Vol. 36, № 4. P. 419–429.

55. Schwartz M., Carroll A. Corporate social responsibility: a three-domain approach. *Business Ethics Quarterly*. 2003. Vol. 13, № 4. P. 503–530.

56. Secchi D. Corporate Social Responsibility in Europe: Analyzing Business in Transnational Contexts. *Economics and Quantitative Methods*. 2004. № 34. P. 1–19. URL: http://eco.uninsubria.it/dipeco/Quaderni/files/QF2004_34.pdf (Date of access: 22.01.2021).

57. Котлер Ф. Корпоративная социальная ответственность: Как сделать как можно больше добра для вашей компании и общества / пер. с англ. С. Яринич. Киев : Стандарт, 2005. 302 с.

58. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки) : монографія / О. Ф. Новікова та ін. ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Донецьк, 2013. 296 с.
59. Колот А. М. Корпоративна соціальна відповідальність: еволюція та розвиток теоретичних поглядів. *Економічна теорія*. 2013. № 4. С. 5–26.
60. Методичні рекомендації щодо формування та впровадження в Україні системи соціальної відповідальності бізнесу (виробничий рівень) / С. В. Мельник та ін. URL: http://lir.lg.ua/docs/metod_rek/MR_soc_v_biz_virob_riv.doc (дата звернення: 20.11.2023).
61. Охріменко О. О. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». Київ, 2015. 180 с.
62. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / А. М. Колот та ін. ; за заг. ред. А. М. Колота. Київ : КНЕУ, 2015. 519 с.
63. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку : монографія / А. М. Колот та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. Київ : КНЕУ, 2012. 501 с.
64. Грицина Л. А. Еволюція та формування концепції корпоративної соціальної відповідальності підприємства. *Наука та технології: крок в майбутнє – 2007* : тези допов. міжнар. наук.-практ. конф. Дніпропетровськ : Наука та освіта, 2007. Т. 2. С. 30–36.
65. Третяк М. В. Державне регулювання соціальної відповідальності бізнесу : методичні підходи до оцінювання ефективності. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Управління»*. 2014. Вип. 4. С. 315–326.
66. Дейч М. Є., Новікова О. Ф. Глобальні стратегії сталого розвитку та соціальна відповідальність України за їх реалізацію. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2011. Вип. 5-2. С. 297–303.
67. Горохова Т. В. Впровадження нефінансової та інтегрованої звітності у системі стратегії корпоративної соціальної відповідальності. *Вісник Донецького національного університету. Серія В: економіка і право*. 2013. Вип. 2. С. 71–75.

68. Ястремська О. М. Оцінювання результатів діяльності управлінського персоналу: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. 196 с.
69. Геець В. М. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів : монографія / за ред. В. М. Гейця, А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2008. Ч. 1. 389 с.
70. Волосковець Н. Ю. Корпоративна соціальна відповідальність підприємств як основа інноваційного розвитку сучасної економіки. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки*. 2010. № 17. С. 125–131.
71. Баюра Д. О. Корпоративна соціальна відповідальність у системі корпоративного управління. *Україна: аспекти праці : Науково-економічний та суспільно-політичний журнал*. 2009. № 1. С. 21–25.
72. Ушакова Н. В., Супрун Н. А., Данилюк А. В. Методичні рекомендації щодо оцінки ефективності заходів корпоративної соціальної відповідальності / за заг. ред. Супрун Н. А., Ушакової Н. М. Київ, 2013. 22 с.
73. Ларіна Р. Р., Владзимирський А. В., Балусєва О. В. Державний механізм забезпечення інформатизації системи охорони здоров'я : монографія. Донецьк : ТОВ «Цифрова типографія», 2008. 252 с.
74. Дудкін О. В. Визначення рівня соціальних запитів внутрішнього та зовнішнього оточення як елемент підготовки реінжинірингу бізнес-процесів виробничого підприємства. *Економічне обґрунтування реінжинірингу бізнес-процесів на виробничому підприємстві* : монографія / за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Л. М. Таранюка. Суми : Видавничо-виробниче об'єднання «Мрія-1» ТОВ, 2010. С. 179–197.
75. Лазаренко О. Принципи корпоративної соціальної відповідальності: тенденції сучасного світового досвіду. *Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: експертна думка* : зб. ст. та рек. Київ : Стилос, 2007. С. 10–28.
76. Петрушенко Ю. М., Дудкін О. В. Моральні ризики соціально відповідального підприємства та підходи до їх нейтралізації. *Механізми управління розви-*

твом соціально-економічних систем : монографія / за заг. ред. О. В. Мартякової. Донецьк : ДВНЗ «ДонНТУ», 2010. С. 662–670.

77. Радченко О. В., Савченко І. Г. Ціннісний вимір соціальної відповідальності в демократичній державі : монографія. Харків : Вид-во ХНУВС, 2008. 200 с.

78. Соціальна відповідальність: принципи та рекомендації щодо звітності. Проект. Форум соціально відповідального бізнесу України. 2006. URL: <www.pr-liga.org.ua> (дата звернення: 20.11.2023).

79. Концепція Національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні (проект). URL: http://svb.ua/sites/default/files/201108_konceptsiya_nacionalnoyi_strategiyi_svb.pdf (дата звернення: 20.11.2023).

80. Глобальний договір ООН. Звіт про результати КПМГ в Україні за 2011 рік. URL: http://www.svb.org.ua/sites/default/files/kpmg_in_ukraine_communication_on_progress_2011_ukrainian.pdf (дата звернення: 20.11.2023).

81. Десять принципів Глобального Договору ООН. URL: <https://globalcompact.org.ua/who-we-are/> (дата звернення: 20.11.2023).

82. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження. URL: http://www.un.org.ua/files/Concept_Paper.pdf (дата звернення: 20.11.2023).

83. Центр «Розвиток Корпоративної Соціальної Відповідальності». URL: <http://csr-ukraine.org/> (дата звернення: 20.11.2023).

84. Нефінансова звітність: інструмент соціально відповідального бізнесу. Global Compact Network Ukraine. Київ, 2010. 78 с.

85. Державний комітет статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.11.2023).

86. Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес освіти (УАРМБО). URL: <http://www.bizedu.in.ua/contacts/> (дата звернення: 20.11.2023).

87. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 20.11.2023).

88. Перетворення нашого світу : Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року. URL:

<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/the-2030-agenda-for-sustainable-development.html> (дата звернення: 20.11.2023).

89. Global Reporting Initiative. URL:

<https://www.globalreporting.org/standards/download-the-standards/> (Date of access: 22.11.2023).

90. AccountAbility: Setting The Standard for Sustainability. URL:

<https://www.accountability.org/> (Date of access: 22.11.2023).

ДОДАТКИ

Державний
за Поданням статистичних та бухгалтерських даних за періодом
об'єкту в державному секторі 101 «Подання фінансової
звітності»

Установа Національний фармацевтичний університет
Територія Київський
Організаційно-правова форма господарювання Державна організація (установа, заклад)
Орган державного управління Міністерство охорони здоров'я України
Вид економічної діяльності Вища освіта
Одиниця виміру: грн
Періодичність: річна

Дата (рік, місяць, число)

за СДРПЮУ
за КАТОТТГ
за КОПФГ
за КОДУ
за КВЕД

КОДИ		
2023	01	01
02010936		
UA63120270010216514		
425		
17184		
85.42		

БАЛАНС на 01 січня 2023 року

Форма №1-дс

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ			
<i>Основні засоби:</i>	1000	190774491	175645160
первісна вартість	1001	462992241	464004625
знос	1002	272217750	288359465
<i>Інвестиційна нерухомість:</i>	1010	-	-
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	-	-
<i>Нематеріальні активи:</i>	1020	2869441	2852081
первісна вартість	1021	2894034	2894034
накопичена амортизація	1022	24593	41953
Незавершені капітальні інвестиції	1030	6878389	6559081
<i>Довгострокові біологічні активи:</i>	1040	-	-
первісна вартість	1041	-	-
накопичена амортизація	1042	-	-
Запаси	1050	10887741	10661391
Виробництво	1060	-	-
Поточні біологічні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	211410062	195717713
II. ФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1100	76463	72625
<i>Довгострокові фінансові інвестиції, у тому числі:</i>	1110	-	-
цінні папери, крім акцій	1111	-	-
акції та інші форми участі в капіталі	1112	-	-
<i>Поточна дебіторська заборгованість:</i>			
за розрахунками з бюджетом	1120	-	23479
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1125	19448516	49135866
за наданими кредитами	1130	-	-
за наданими авансами	1135	-	-
за розрахунками із соціального страхування	1140	286371	-

за внутрішніми розрахунками	1145	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	1150	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1155	-	-
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:</i>			
<i>національній валюті, у тому числі в:</i>	1160	46546310	25644051
кас	1161	10400	350
казначействі	1162	46535910	25643701
установах банків	1163	-	-
дорозі	1164	-	-
іноземній валюті	1165	6387801	41000253
<i>Кошти бюджетів та інших класифікацій на:</i>			
єдиному казначейському рахунку	1170	-	-
<i>рахунках в установах банків, у тому числі в:</i>	1175	-	-
національній валюті	1176	-	-
іноземній валюті	1177	-	-
Інші фінансові активи	1180	-	-
Усього за розділом II	1195	72745461	115876274
III. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1200	59746	44633
БАЛАНС	1300	284215269	311638620

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ			
Внесений капітал	1400	245246367	246114932
Капітал у дооцінках	1410	25968624	25968624
Фінансовий результат	1420	-46813409	4181218
Капітал у підприємствах	1430	-	-
Резерви	1440	-	-
Цільове фінансування	1450	6878389	6559081
Усього за розділом I	1495	231279971	282823855
II. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
<i>Довгострокові зобов'язання:</i>			
за цінними паперами	1500	-	-
за кредитами	1510	76463	72625
інші довгострокові зобов'язання	1520	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1530	-	-
<i>Поточні зобов'язання:</i>			
за платежами до бюджету	1540	-	-
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1545	-	79761
за кредитами	1550	-	-
за одержаними авансами	1555	-	-
за розрахунками з оплати праці	1560	-	-
за розрахунками із соціального страхування	1565	-	-
за внутрішніми розрахунками	1570	-	-
інші поточні зобов'язання, з них:	1575	286371	-
за цінними паперами	1576	-	-
Усього за розділом II	1595	362834	152386
III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	1600	-	-
IV. ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1700	52572464	28662379

БАЛАНС	1800	284215269	311638620
--------	------	-----------	-----------

Керівник (посадова особа)

Влада КОТВИЦЬКА

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)

Надія ДУРАСОВА

			КОДИ	
			2023	01 01
Установа	Національний фармацевтичний університет	за СДРПОУ	02010936	
Територія	Київський	за КАТОТТГ	UA63120270010216514	
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	за КОЛФГ	425	
Орган державного управління	Міністерство охорони здоров'я України	за КОДУ	17184	
Вид економічної діяльності	Вища освіта	за КВЕД	85.42	
Одиниця виміру: грн				
Періодичність: річна				

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ за 2022 рік

Форма №2-дс

І. ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
ДОХОДИ			
<i>Доходи від обмінних операцій</i>		-	-
Бюджетні асигнування	2010	16246295	15798794
Доходи від надання послуг (виконання робіт)	2020	216806559	252446907
Доходи від продажу активів	2030	43253	75203
Фінансові доходи	2040	-	-
Інші доходи від обмінних операцій	2050	4606357	2519306
Усього доходів від обмінних операцій	2080	237702464	270840210
<i>Доходи від необмінних операцій</i>			
Податкові надходження	2090	-	-
Неподаткові надходження	2100	-	-
Трансферти	2110	-	-
Надходження до державних цільових фондів	2120	-	-
Інші доходи від необмінних операцій	2130	709302	900619
Усього доходів від необмінних операцій	2170	709302	900619
Усього доходів	2200	238411766	271740829
ВИТРАТИ			
<i>Витрати за обмінними операціями</i>		-	-
Витрати на виконання бюджетних програм	2210	10311710	10257613
Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	2220	168781083	314308965
Витрати з продажу активів	2230	-	-
Фінансові витрати	2240	-	-
Інші витрати за обмінними операціями	2250	672867	3517792
Усього витрат за обмінними операціями	2290	179765660	328084370
<i>Витрати за необмінними операціями</i>			

Трансферти	2300	-	-
Інші витрати за необхідними операціями	2310	5720714	4647822
<i>Усього витрат за необхідними операціями</i>	<i>2340</i>	<i>5720714</i>	<i>4647822</i>
<i>Усього витрат</i>	<i>2380</i>	<i>185486374</i>	<i>332732192</i>
Профіцит/дефіцит за звітний період	2390	52925392	-60991363

II. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ (КОШТОРИСУ) ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ ВИДАТКІВ ТА КРЕДИТУВАННЯ БЮДЖЕТУ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Загальнодержавні функції	2420	3060961	3265174
Оборона	2430	-	-
Громадський порядок, безпека та судова влада	2440	-	-
Економічна діяльність	2450	-	-
Охорона навколишнього природного середовища	2460	-	-
Житлово-комунальне господарство	2470	-	-
Охорона здоров'я	2480	260754	1035287
Духовний та фізичний розвиток	2490	-	-
Освіта	2500	182164659	328431731
Соціальний захист та соціальне забезпечення	2510	-	-
УСЬОГО:	2520	185486374	332732192

III. ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ (КОШТОРИСУ)

Стаття	Код рядка	Загальний фонд			Спеціальний фонд		
		план на звітний рік із урахуванням змін	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 4 мінус графа 5)	план на звітний рік із урахуванням змін	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 7 мінус графа 6)
1	2	3	4	5	6	7	8
ДОХОДИ							
<i>Податкові надходження</i>	<i>2520</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Неподаткові надходження</i>	<i>2540</i>	-	-	-	-	-	-
Доходи від власності та підприємницької діяльності	2541	-	-	-	-	-	-
Адміністративні збори та платіж, доходи від некомерційної господарської діяльності	2542	-	-	-	-	-	-
Інші експлуатаційні надходження	2543	-	-	-	-	-	-
Власні надходження бюджетних установ	2544	-	-	-	-	-	-
<i>Доходи від операцій з капіталом</i>	<i>2550</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Офіційні трансферти, з них:</i>	<i>2560</i>	-	-	-	-	-	-
від органів державного управління	2561	-	-	-	-	-	-
Цілові фонди	2570	-	-	-	-	-	-
<i>Надходження державних цільових фондів</i>	<i>2580</i>	-	-	-	-	-	-
Надходження Пенсійного фонду України	2581	-	-	-	-	-	-
Надходження Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	2582	-	-	-	-	-	-

Надходження Фонду соціального страхування України	2583	-	-	-	-	-	-
Інші надходження	2590	-	-	-	-	-	-
Усього доходів	2600	-	-	-	-	-	-
ВИТРАТИ							
Оплата праці і нарахування на зарплату	2610	-	-	-	-	-	-
Використання товарів і послуг	2620	-	-	-	-	-	-
Обслуговування боргових зобов'язань	2630	-	-	-	-	-	-
Поточні трансферти, з них:	2640	-	-	-	-	-	-
органам державного управління інших рівнів	2641	-	-	-	-	-	-
Синдикатне забезпечення	2650	-	-	-	-	-	-
Інші поточні видатки	2660	-	-	-	-	-	-
Перенесені видатки	2670	-	-	-	-	-	-
Придбання основного капіталу	2680	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансферти, з них:	2690	-	-	-	-	-	-
органам державного управління інших рівнів	2691	-	-	-	-	-	-
Внутрішнє кредитування	2700	-	-	-	-	-	-
Зовнішнє кредитування	2710	-	-	-	-	-	-
Усього витрат	2780	-	-	-	-	-	-
Профінансований за звітний період	2790	-	-	-	-	-	-

IV. ЕЛЕМЕНТИ ВИТРАТ ЗА ОБМІННИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Витрати на оплату праці	2820	107414914	205801932
Відрахування на соціальні заходи	2830	24556392	45022222
Матеріальні витрати	2840	30804239	55780629
Амортизація	2850	16317248	17961795
Інші витрати	2860	672867	3517792
Усього	2890	179765660	328084370

Керівник (посадова особа)

Алла КОТВИЦЬКА

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)

Надія ДУРАЦОВА

Установа: Національний фармацевтичний університет
Територія: Київський
Організаційно-правова форма господарювання: Державна організація (установа, заклад)
Орган державного управління: Міністерство охорони здоров'я України
Вид економічної діяльності: Вища освіта
Одиниця виміру: грн
Періодичність: річна

Дата (рік, місяць, число)

за СДРПОУ

за КАТОГП

за КОІФГ

за КОДУ

за КВЕД

КОДН		
2023	01	01
02010936		
U/A63120270010216514		
425		
17184		
85.42		

Звіт про рух грошових коштів за 2022 рік

Форма №3-дс

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від обмінних операцій:		-	-
бюджетні асигнування	3000	16246295	15798794
надходження від надання послуг (виконання робіт)	3005	167144843	243863930
надходження від продажу активів	3010	43306	75218
інші надходження від обмінних операцій	3015	9199	195870
Надходження від необмінних операцій:		-	-
податкові надходження	3020	-	-
неподаткові надходження	3025	-	-
трансфери, з них:	3030	-	-
кошти трансфертів, отримані від органів державного управління	3031	-	-
надходження до державних цільових фондів	3040	-	-
інші надходження від необмінних операцій	3045	453172	784555
Надходження грошових коштів за внутрішніми операціями	3050	113568	679424
Інші надходження	3090	3032875	4810443
Усього надходжень від операційної діяльності	3095	186929690	265528810
Витрати за обмінними операціями:		-	-
витрати на виконання бюджетних програм	3100	16246295	15798794
витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	3110	153256349	311234305
		-	-
витрати з продажу активів	3115	43306	75218
інші витрати за обмінними операціями	3120	9199	195870
Витрати за необмінними операціями:		-	-
трансфери, з них:	3125	-	-
кошти трансфертів органам державного управління інших рівнів	3126	-	-
інші витрати за необмінними операціями	3130	441710	550155

Витрати грошових коштів за внутрішніми операціями	3135	123618	809955
Інші витрати	3180	3032875	4815656
Усього витрат від операційної діяльності	3190	173029734	332669998
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	13899956	-67141188
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу:		-	-
фінансових інвестицій	3200	-	-
основних засобів	3205	-	-
інвестиційної нерухомості	3210	-	-
нематеріальних активів	3215	-	-
незавершених капітальних інвестицій	3220	-	-
довгострокових біологічних активів	3225	-	-
Надходження цілового фінансування	3230	239653	15076432
Інші надходження	3235	-	-
Усього надходжень від інвестиційної діяльності	3240	239653	15076432
Витрати на придбання:		-	-
фінансових інвестицій	3245	-	-
основних засобів	3250	-	-
інвестиційної нерухомості	3255	-	-
нематеріальних активів	3260	-	-
незавершених капітальних інвестицій	3265	-	-
довгострокових біологічних активів	3270	-	-
Інші витрати	3285	-	-
Усього витрат від інвестиційної діяльності	3290	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	239653	15076432
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:		-	-
повернення кредитів	3300	-	-
отримання позик	3305	-	-
отримання відсотків (роялті)	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Усього надходжень від фінансової діяльності	3345	-	-
Витрати на:		-	-
надання кредитів	3350	-	-
погашення позик	3355	-	-
сплати відсотків	3360	-	-
Інші витрати	3380	-	-
Коригування	3385	-	-
Усього витрат від фінансової діяльності	3390	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	-
Чистий рух коштів за звітний період	3400	14129559	-52195287
Залишок коштів на початок року	3405	52934111	106019893
Залишок коштів отриманий	3410	-	21428371
Залишок коштів перерахований	3415	419366	22318866
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3420	-	-
Залишок коштів на кінець року	3425	66644304	52934111
* Надходження в натуральній формі		-	464992

Додаток 4
до Національного стандарту
бухгалтерського обліку в державному секторі (НД)
«Положення фінансової звітності»

			КОДИ		
			Дата (рік, місяць, час)		
			2023	01	01
Установа	Національний фармацевтичний університет	за СДРПОУ	02010936		
Територія	Київський	за КАТОТТГ	UA63120270010216514		
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	за КОПФГ	425		
Орган державного управління	Міністерство охорони здоров'я України	за КОДУ	17184		
Вид економічної діяльності	Вища освіта	за КВЕД	85.42		
Одиниця виміру: грн					
Періодичність: річна					

Звіт про власний капітал за 2022 рік

Форма №4-дс

Стаття	Код річка	Власний капітал	Капітал у власності	Фінансовий результат	Капітал у підприємстві	Резерви	Штучно фінансування	Резерв
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Баланс на початок року	4000	245246367	25908624	-46813409	-	-	6878389	231279971
Користування								
Зміна об'єкту витрати	4010	-	-	-	-	-	-	-
Витрати на витрати	4020	-	-	-	-	-	-	-
Витрати на витрати	4030	-	-	-	-	-	-	-
Середній баланс на початок року	4000	245246367	25908624	-46813409	-	-	6878389	231279971
Державна допомога								
Державна допомога на основі засобів	4100	-	-	-	-	-	-	-
Державна допомога на основі неоплачених капіталових внесків	4110	-	-	-	-	-	-	-
Державна допомога на основі неоплачених акцій	4120	-	-	-	-	-	-	-
Державна допомога на основі неоплачених акцій	4130	-	-	-	-	-	-	-
Профінансований дефіцит за звітний період	4200	-	-	52025392	-	-	-	52025392
Відшкодування капіталу в підприємстві	4210	-	-	-	-	-	-	-
Відшкодування капіталу в підприємстві	4220	-	-	-	-	-	-	-
Витрати на капітал	4200	808505	-	-1930763	-	-	-319308	-1381308
Резерв на капітал	4300	808505	-	50994627	-	-	-319308	51343864
Баланс на кінець року	4310	246054932	25908624	-4181218	-	-	6559081	282623855

Керівник (посадова особа)

Алла КОТВИЦЬКА

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)

Наталія ЛУРАСОВА

Додаток 1
до Порядку ведення бухгалтерського облітку розпорядниками
доходів та витрат державного бюджету, затвердженого
Законотом 2022 року, який набрав чинності з дня
застосування Закону про запровадження бюджетної і податкової
реформи 1 грудня 2022 року

Звіт
про надходження та використання коштів загального фонду
(форма N 2а)
за 2022 рік

КОДИ
02010936
UA63120270010216514
425

за СДРПДУ
за КАТОРТ
за КОЛІФГ

Національний фармацевтичний університет

Київський

Державна організація (установа, навчальна)

Код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування державного бюджету 230 - Міністерство охорони здоров'я України

Код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету 2301020 - Наука і науково-технічна діяльність у сфері охорони

здоров'я

Код та назва типової відомчої класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів -

Код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та

кредитування місцевих бюджетів) -

Періодичність: річна

Одиниця виміру: грн. кон.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Показники	КЕКВ та/або ККК	Код риска	Затверджено на звітний рік	Затверджено на звітний період (рік)	Залишок на початок звітного року	Надійшло коштів за звітний період (рік)	Касові за звітний період (рік)	Залишок на кінець звітного періоду (року)
Видатки та надання кредитів - усього	X	010	3568600,00	3568600,00	-	3568589,00	3568589,00	-
у тому числі:								
Поточні видатки	2000	020	3568600,00	-	-	3568589,00	3568589,00	-
Оплата праці і нарахування на зарплатну частину	2100	030	-	-	-	-	-	-
Оплата праці	2110	040	-	-	-	-	-	-
Заробітна плата	2111	050	-	-	-	-	-	-
Грошове забезпечення військовослужбовців	2112	060	-	-	-	-	-	-
Суддівська винагорода	2113	070	-	-	-	-	-	-
Нарахування на оплату праці	2120	080	-	-	-	-	-	-
Використання товарів і послуг	2200	090	3568600,00	-	-	3568589,00	3568589,00	-
Прямі витрати, отримані, облігані за повномісячною	2210	100	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Митові збори та податки згідно з законодавством	2270	170	-	-	-	-	-	-
Продукти харчування	2270	120	-	-	-	-	-	-
Оплата палива (вартість вантажів)	2240	160	-	-	-	-	-	-
Водопостачання	2250	140	-	-	-	-	-	-
Виплати та збори спеціального призначення	2260	150	-	-	-	-	-	-
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	160	-	-	-	-	-	-
Оплата теплопостачання	2271	170	-	-	-	-	-	-
Оплата водоканалізації та водовідведення	2272	180	-	-	-	-	-	-
Оплата електроенергії	2273	190	-	-	-	-	-	-
Оплата природного газу	2274	200	-	-	-	-	-	-
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	210	-	-	-	-	-	-
Оплата електроенергії	2276	220	-	-	-	-	-	-
Додаткові збори (з розробки, переміщення та реалізації) позовні (розподілені) кредити	2280	230	3568600,00	-	-	3568389,00	3568589,00	-
Додаткові збори (з розробки, переміщення та реалізації) державних (регіональних) програм	2281	240	3568600,00	3568600,00	-	3568589,00	3568589,00	-
Окремі збори по реалізації державних (регіональних) програм, не пов'язані з державним розвитком	2282	250	-	-	-	-	-	-
Обслуговування боргових зобов'язань	2400	260	-	-	-	-	-	-
Обслуговування позикових боргових зобов'язань	2410	270	-	-	-	-	-	-
Обслуговування позикових боргових зобов'язань	2420	280	-	-	-	-	-	-
Платіжні трансферти	2600	290	-	-	-	-	-	-
Субсидії на поточні трансферти підприємствам (виробничим організаціям)	2610	300	-	-	-	-	-	-
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	2620	310	-	-	-	-	-	-
Поточні трансферти органам місцевого державного управління	2630	320	-	-	-	-	-	-
Спеціальні ліквідаційні	2700	330	-	-	-	-	-	-
Виплати пенсій з державного	2710	340	-	-	-	-	-	-
Спеціальні	2720	350	-	-	-	-	-	-
Інші виплати пенсій	2730	360	-	-	-	-	-	-
Інші поточні виплати	2800	370	-	-	-	-	-	-
Капітальні виплати	3000	380	-	-	-	-	-	-
Продавці основних засобів	3100	390	-	-	-	-	-	-
Продавці основних засобів (з придбання основних засобів)	3110	400	-	-	-	-	-	-
Капітальні виплати (продовження)	3120	410	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Капітальне будівництво (приміщення) житла	3121	429	-	-	-	-	-	-
Капітальне будівництво (приміщення) інших об'єктів	3122	430	-	-	-	-	-	-
Капітальні витрати	3120	440	-	-	-	-	-	-
Капітальний ремонт житлового фонду (приміщення)	3131	450	-	-	-	-	-	-
Капітальний ремонт інших об'єктів	3132	460	-	-	-	-	-	-
Реконструкція на реставрація	3140	470	-	-	-	-	-	-
Реконструкція житлового фонду (приміщення)	3141	480	-	-	-	-	-	-
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142	490	-	-	-	-	-	-
Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	3143	500	-	-	-	-	-	-
Спеціальна державна запасна і резервна	3150	510	-	-	-	-	-	-
Придбання землі та незайнятих земельних ділянок	3160	520	-	-	-	-	-	-
Капітальні переформування	3200	530	-	-	-	-	-	-
Капітальні переформування підприємств (установ, організацій)	3210	540	-	-	-	-	-	-
Капітальні переформування цесанів державності (установ, організацій)	3220	550	-	-	-	-	-	-
Капітальні переформування урядових установ державності (установ, організацій)	3230	560	-	-	-	-	-	-
Капітальні переформування підприємств	3240	570	-	-	-	-	-	-
Внутрішні кредитування	4100	580	-	-	-	-	-	-
Надання внутрішніх кредитів	4110	590	-	-	-	-	-	-
Надання кредитів органам державного управління інших рівнів	4111	600	-	-	-	-	-	-
Надання кредитів підприємствам, установам, організаціям	4112	610	-	-	-	-	-	-
Надання інших внутрішніх кредитів	4113	620	-	-	-	-	-	-
Зовнішні кредитування	4200	630	-	-	-	-	-	-
Надання зовнішніх кредитів	4210	640	-	-	-	-	-	-
Інші витрати	5000	650	-	-	-	-	-	-

Звіт
про надходження та використання коштів загального фонду
(форма N 2а)
за 2022 рік

KC/TH
02010936
UA63120270010216514
425

- ΣΔΡΠΟΥ
- ΚΑΤΟΤΤΗ
- ΚΟΠΦ

*Національний фармацевтичний університет
Київський*

Державна організація (установи, товариства)

230 - Міністерство охорони здоров'я України

2301070 - Підготовка і підписання кваліфікації країн в сфері

Упаковка: 100 шт. в коробе. Цена: 100 шт. в коробе 1000 руб.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

уваженні місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та

Періодичність: річна

Одобрено редакцией: ГРН. КОП.

Пояснення	КК/КВ та/або КК/К	Код розрахунок	Затверджено на звітний рік	Затверджено на звітний період (рік)	Залишок на початок звітного року	Надходило коштів на звітний період (рік)	Касові за звітний період (рік)	Залишок на кінець звітного періоду (року)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Видатки та надання кредитів - усього	X	010	12671834,00	12671834,00	-	12671834,00	12671834,00	-
У тому числі:								
Поточні видатки	2000	020	12671834,00	-	-	12671834,00	12671834,00	-
Оплата прани і верстатів на виробництво плати	2100	030	-	-	-	-	-	-
Оплата прани	2110	040	-	-	-	-	-	-
Заробітна плата	2111	050	-	-	-	-	-	-
Грошове забезпечення військовослужбовців	2112	060	-	-	-	-	-	-
Суддівська винагорода	2113	070	-	-	-	-	-	-
Нарахування на оплату прани	2120	080	-	-	-	-	-	-
Використання товарів і послуг	2200	090	12671834,00	-	-	12671834,00	12671834,00	-
Проблемні, матеріали, обслуговування та інше	2210	100	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Місцеві податки та збори, класифіковані за видами	2220	110	-	-	-	-	-	-
Продавці зарплати	2230	120	-	-	-	-	-	-
Оплата послуг (крім комунальних)	2240	130	-	-	-	-	-	-
Відходи на відрахування	2250	140	-	-	-	-	-	-
Відходи та заходи спеціального призначення	2260	150	-	-	-	-	-	-
Оплата комунальних послуг та енергетиків	2270	160	-	-	-	-	-	-
Оплата теплопостачання	2271	170	-	-	-	-	-	-
Оплата водопостачання та водовідведення	2272	180	-	-	-	-	-	-
Оплата електроенергії	2273	190	-	-	-	-	-	-
Оплата природного газу	2274	200	-	-	-	-	-	-
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	210	-	-	-	-	-	-
Оплата енергосервісу	2276	220	-	-	-	-	-	-
Додатковий і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2280	230	12671834.00	-	-	12671834.00	12671834.00	-
Додатковий і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281	240	-	-	-	-	-	-
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282	250	12671834.00	12671834.00	-	12671834.00	12671834.00	-
Обслуговування боргів заборгованості	2400	260	-	-	-	-	-	-
Обслуговування амортизації боргів заборгованості	2410	270	-	-	-	-	-	-
Обслуговування амортизації боргів заборгованості	2420	280	-	-	-	-	-	-
Новий трансферти	2600	290	-	-	-	-	-	-
Субсидії на поточні трансферти підприємствам (господарства, організація)	2610	300	-	-	-	-	-	-
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	2620	310	-	-	-	-	-	-
Поточні трансферти органам місцевого самоврядування	2630	320	-	-	-	-	-	-
Соціальне забезпечення	2700	330	-	-	-	-	-	-
Виплати пенсій і доплат	2710	340	-	-	-	-	-	-
Спеціальні	2720	350	-	-	-	-	-	-
Інші виплати на соціальне	2730	360	-	-	-	-	-	-
Інші поточні виплати	2800	370	-	-	-	-	-	-
Капітальні виплати	3000	380	-	-	-	-	-	-
Прибуток основних капіталів	3100	390	-	-	-	-	-	-
Прибуток основних капіталів і прибуток від операційного	3110	400	-	-	-	-	-	-
Капітальне будівництво (прибуток)	3120	410	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Капітальне будівництво (присоби́на) житла	3121	420	-	-	-	-	-	-
Капітальне будівництво (присоби́на) інших об'єктів	3122	430	-	-	-	-	-	-
Будівельний розвиток	3130	440	-	-	-	-	-	-
Капітальний ремонт житлового фонду (присоби́на)	3131	450	-	-	-	-	-	-
Капітальний ремонт інших об'єктів	3132	460	-	-	-	-	-	-
Ремонтування для реконструкції	3140	470	-	-	-	-	-	-
Реконструкція житлового фонду (присоби́на)	3141	480	-	-	-	-	-	-
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142	490	-	-	-	-	-	-
Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	3143	500	-	-	-	-	-	-
Утворення державних пенсій і резервів	3150	510	-	-	-	-	-	-
Дроблення землі на менші частини інших акцій	3160	520	-	-	-	-	-	-
Капітальний трансферти	3200	530	-	-	-	-	-	-
Безоплатний трансферти підприємствам (установам, організаціям)	3210	540	-	-	-	-	-	-
Безоплатний трансферти органам державного управління інших рівнів	3220	550	-	-	-	-	-	-
Безоплатний трансферти урядом налісмак держави та підприємствам організаціям	3230	560	-	-	-	-	-	-
Капітальний трансферти наслідком	3240	570	-	-	-	-	-	-
Внутрішні кредитування	4100	580	-	-	-	-	-	-
Видання внутрішніх кредитів	4110	590	-	-	-	-	-	-
Надання кредитів органам державного управління інших рівнів	4111	600	-	-	-	-	-	-
Надання кредитів підприємствам, установам, організаціям	4112	610	-	-	-	-	-	-
Надання інших внутрішніх кредитів	4113	620	-	-	-	-	-	-
Вовнішні кредитування	4200	630	-	-	-	-	-	-
Надання позикомит кредитів	4210	640	-	-	-	-	-	-
Інші видатки	5000	650	X	X	X	X	X	X

Додаток 1
до Порядку виконання функцій і питань розпорядження
та управління бюджетом, затвердженого Кабінетом Міністрів України
від 14.06.2011 року № 1021/11-ВР
згідно з постановою Кабінету Міністрів України
від 14.06.2011 року № 1021/11-ВР

Звіт
про надходження та використання коштів загального фонду
(форма N 2д)
за 2022 рік

КОДИ
02010936
UA63120270010216514
425

за ЄДРПОУ
за КАТОРТГ
за КОІФУ

Національний фармацевтичний університет

Київський

Державна організація (установа, заклад)

Міністерство охорони здоров'я України

2301090 - Загальнодержавний бюджет

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство охорони здоров'я України

Національний фармацевтичний університет

Факультет фармацевтичних технологій та менеджменту

Кафедра управління та забезпечення якості у фармації

Ступінь вищої освіти магістр

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітня програма Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувачка кафедри
управління та забезпечення
якості у фармації**

Тетяна КРУТСЬКИХ

«_19_» січня _____ 2024 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Вікторії КУЧЕР

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти»

керівник кваліфікаційної роботи: Юлія БРАТІШКО, докт. фарм. наук, професор

затверджений наказом НФаУ від «16» жовтня 2023 року № 229.

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи: 12.01.2024 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: Форми фінансової звітності (Заклад вищої освіти «Національний фармацевтичний університет» за 2022-2020 рр. (Форми 1, 2) _____)

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

3. РОЗРОБКА НАПРЯМКІВ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

Таблиць – 11, рисунків – 2.

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Ім'я, ПРИЗВИЩЕ, посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Юлія БРАТІШКО, професор закладу вищої освіти кафедри управління та забезпечення якості у фармації	16.10.2023	06.11.2023
2	Юлія БРАТІШКО, професор закладу вищої освіти кафедри управління та забезпечення якості у фармації	07.11.2023	28.11.2023
3	Юлія БРАТІШКО, професор закладу вищої освіти кафедри управління та забезпечення якості у фармації	29.11.2023	29.12.2023

7. Дата видачі завдання: « 16 » жовтня 2023 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів кваліфікаційної роботи	Примітка
1	Отримання завдання, розроблення плану	16.10-22.10.2023 р.	виконано
2	Аналіз джерел інформації	23.10-29.10.2023 р.	виконано
3	Написання теоретичного розділу	30.10-06.11.2023 р.	виконано
4	Написання аналітичного розділу	07.11-28.11.2023 р.	виконано
5	Написання проєктного розділу	29.11-29.12.2023 р.	виконано
6	Оформлення роботи	02.01-07.01.2024 р.	виконано
7	Оформлення супровідної документації	08.01-12.01.2024 р.	виконано
8	Подання роботи до ЕК	12.01.2024 р.	виконано

Здобувач вищої освіти

Вікторія КУЧЕР

Керівник кваліфікаційної роботи

Юлія БРАТІШКО

ВИТЯГ З НАКАЗУ № 229
по Національному фармацевтичному університету
від 16 жовтня 2023 року

Про затвердження тем кваліфікаційних робіт

Затвердити теми кваліфікаційних робіт, керівників-консультантів та рецензентів здобувачам вищої освіти 2 курсу, спеціальність – 073 Менеджмент, освітня програма – Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом, ступінь вищої освіти – магістр, термін навчання – 1 р. 6 міс., заочна форма здобуття освіти.

Прізвище, ім'я по батькові здобувача вищої освіти	Тема кваліфікаційної роботи (українською мовою)	Тема кваліфікаційної роботи (англійською мовою)	Керівник кваліфікаційної роботи	Рецензент кваліфікаційної роботи
Кучер Вікторія Олександрівна	Управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти	Social responsibility management of higher pharmaceutical education institution	д.фарм.н., професор, професор ЗВО кафедри управління та забезпечення якості у фармації Братішко Юлія Сергіївна	к.фарм.н., доцент, доцент ЗВО кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу Національного фармацевтичного університету Жадько Світлана Вікторівна

В.о. ректора

Алла КОТВИЦЬКА

Вірно:

Декан факультету фармацевтичних технологій та менеджменту

Наталія ЖИВОРА

ВИСНОВОК

**Комісії з академічної доброчесності про проведену експертизу
щодо академічного плагіату у кваліфікаційній роботі
здобувача вищої освіти**

№ 125394 від «9» січня 2024 р.

Проаналізувавши випускню кваліфікаційну роботу за магістерським рівнем здобувача вищої освіти заочної форми навчання Кучер Вікторії Олександрівни, 2 курсу, _____ групи, спеціальності 073 Менеджмент, на тему: «Управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти / Social responsibility management of higher pharmaceutical education institution», Комісія з академічної доброчесності дійшла висновку, що робота, представлена до Екзаменаційної комісії для захисту, виконана самостійно і не містить елементів академічного плагіату (копії).

**Голова комісії,
професор**

Інна ВЛАДИМИРОВА

5%

8%

ВІДГУК

наукового керівника на кваліфікаційну роботу здобувача другого ступеня вищої освіти, спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»

Вікторії КУЧЕР

на тему: «Управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти»

Актуальність теми. В умовах сьогодення особливої уваги набувають питання соціально відповідального функціонування будь яких організацій, у тому числі закладів вищої освіти, які повинні підвищувати власні конкурентні позиції.

Практична цінність висновків, рекомендацій та їх обґрунтованість. Всі наукові положення, що викладені здобувачем вищої освіти, є достовірними і ґрунтуються на проведеному теоретичному дослідженні методичних матеріалів, робіт вітчизняних і іноземних вчених-економістів та менеджерів щодо питань управління соціальною відповідальністю закладів вищої освіти.

Оцінка роботи. Науково-практичну цінність роботі надають: аналіз рівня соціальної відповідальності закладу вищої освіти; використання таксономічного методу для діагностування соціальної відповідальності закладу вищої освіти; рекомендації щодо підвищення рівня соціальної відповідальності закладу вищої освіти. Представлені в роботі рекомендації є конкретними і достовірними, викликали відповідний практичний інтерес у керівництва закладів вищої освіти і прийняті ним до розгляду з метою подальшого впровадження в практичну діяльність, про що свідчить акт впровадження.

Загальний висновок та рекомендації про допуск до захисту. В цілому кваліфікаційна робота на тему «Управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти» здобувачки вищої освіти 2 курсу освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» Вікторії КУЧЕР є завершеним науковим дослідженням, відповідає вимогам, що ставляться до її змісту і оформлення, та рекомендується до захисту в Екзаменаційній комісії з позитивною оцінкою.

Науковий керівник _____ Юлія БРАТІШКО
19 січня 2024 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача другого ступеня вищої освіти, спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»

Вікторії КУЧЕР

на тему: «Управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти»

Актуальність теми. Дослідження інституціоналізації соціальної відповідальності закладів вищої освіти не набуло широкого поширення в економічній науці, наслідком чого є відсутність загальноприйнятого трактування як інституту соціальної відповідальності закладу вищої освіти, так і процесу його інституціоналізації. Незважаючи на розмаїття, мають місце загальні ключові моменти, які ще не знайшли ретельного дослідження: а саме, досить не має чіткого усвідомлення про роль соціальної відповідальності закладів вищої освіти в умовах структурно-інноваційних перетворень та чіткої методики визначення рівня соціальної відповідальності закладів вищої освіти.

Теоретичний рівень роботи. Проблемами управління соціальною відповідальністю закладів вищої освіти в цілому й зокрема обґрунтуванням оцінки її напрямків займалося багато вчених, але деякі аспекти все ж лишаються відкритими.

Пропозиції автора з теми дослідження. Здобувачем вищої освіти запропоновано використання таксономічного аналізу для оцінки соціальної відповідальності Національного фармацевтичного університету.

Практична цінність висновків, рекомендацій та їх обґрунтованість. Практична цінність роботи полягає в удосконаленні та адаптуванні методики оцінки соціальної відповідальності до умов функціонування закладів вищої освіти, що підтверджується актом впровадження.

Недоліки роботи. Доцільно було б більш детально описати процедуру впливу рівня соціальної відповідальності закладів вищої освіти на експертний показник іміджу.

Загальний висновок і оцінка роботи. Роботу виконано у відповідності до вимог стандартів, що висуваються до кваліфікаційних робіт за освітньо-професійною програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»; кваліфікаційна робота заслуговує позитивної оцінки, а здобувач вищої освіти Вікторія КУЧЕР – присвоєння кваліфікації «магістр менеджменту».

Рецензент _____

доц. Світлана ЖАДЬКО

29 січня 2024 р.

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ № 6
засідання кафедри управління за забезпечення якості у фармації НФаУ

від «19» січня 2024 р.

ГОЛОВУЮЧИЙ: д.фарм.н., проф. Крутських Т.В.

СЕКРЕТАР: к.фарм.н., доц. Лісна А.Г.

ПРИСУТНІ: зав. каф., проф. Крутських Т.В., проф. Коваленко С.М., проф. Посилкіна О.В., проф. Літвінова О.В., проф. Братішко Ю.С., доц. Баєва О.І., доц. Гладкова О.В., доц. Глебова Н.В., доц. Деренська Я.М., доц. Зборовська Т.В., доц. Коляда Т.А., доц. Ковальова В.І., доц. Лісна А.Г., доц. Ткаченко О.В., доц. Мороз С.Г., здобувач вищої освіти Кучер В.О.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Попередній захист кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент, освітньої програми Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом другого (магістерського) рівня Вікторії КУЧЕР на тему «Управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти».

СЛУХАЛИ: доповідь до кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент, освітньої програми Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом другого (магістерського) рівня Вікторії КУЧЕР на тему «Управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти».

УХВАЛИЛИ: допустити Вікторію КУЧЕР до захисту кваліфікаційної роботи на засіданні Екзаменаційної комісії.

**Зав. кафедри управління та
забезпечення якості у фармації,
професор**

_____ **Тетяна КРУТСЬКИХ**

Секретар кафедри

_____ **Анастасія ЛІСНА**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОДАННЯ

ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Направляється здобувач вищої освіти Вікторія КУЧЕР до захисту кваліфікаційної роботи за галуззю знань 07 Управління та адміністрування спеціальністю 073 Менеджмент освітньою програмою Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом на тему: «Управління соціальною відповідальністю закладу вищої фармацевтичної освіти».

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Декан факультету _____ / Наталія ЖИВОРА /

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти Вікторія КУЧЕР виконала кваліфікаційну роботу згідно з завданням, належним чином оформила кваліфікаційну роботу, надала супровідну документацію та допускається до захисту даної кваліфікаційної роботи в Експертній комісії.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Юлія БРАТІШКО

«19» січня 2024 р

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційну роботу розглянуто. Здобувач вищої освіти Вікторія КУЧЕР допускається до захисту даної кваліфікаційної роботи в Експертній комісії.

Завідувачка кафедри
управління та забезпечення якості у фармації

Тетяна КРУТСЬКИХ

«19» січня 2024 року

АКТ ВПРОВАДЖЕННЯ

1. Найменування пропозиції для впровадження: формування показників оцінки рівня соціальної відповідальності закладу вищої освіти.

2. Ким запропоновано: Національний фармацевтичний університет

Автор: Кучер В.О.

3. Джерело інформації:

Кучер В.О. Кваліфікаційна робота.

4. Ким і коли впроваджено:

Кафедра організації, економіки та управління фармацією Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету

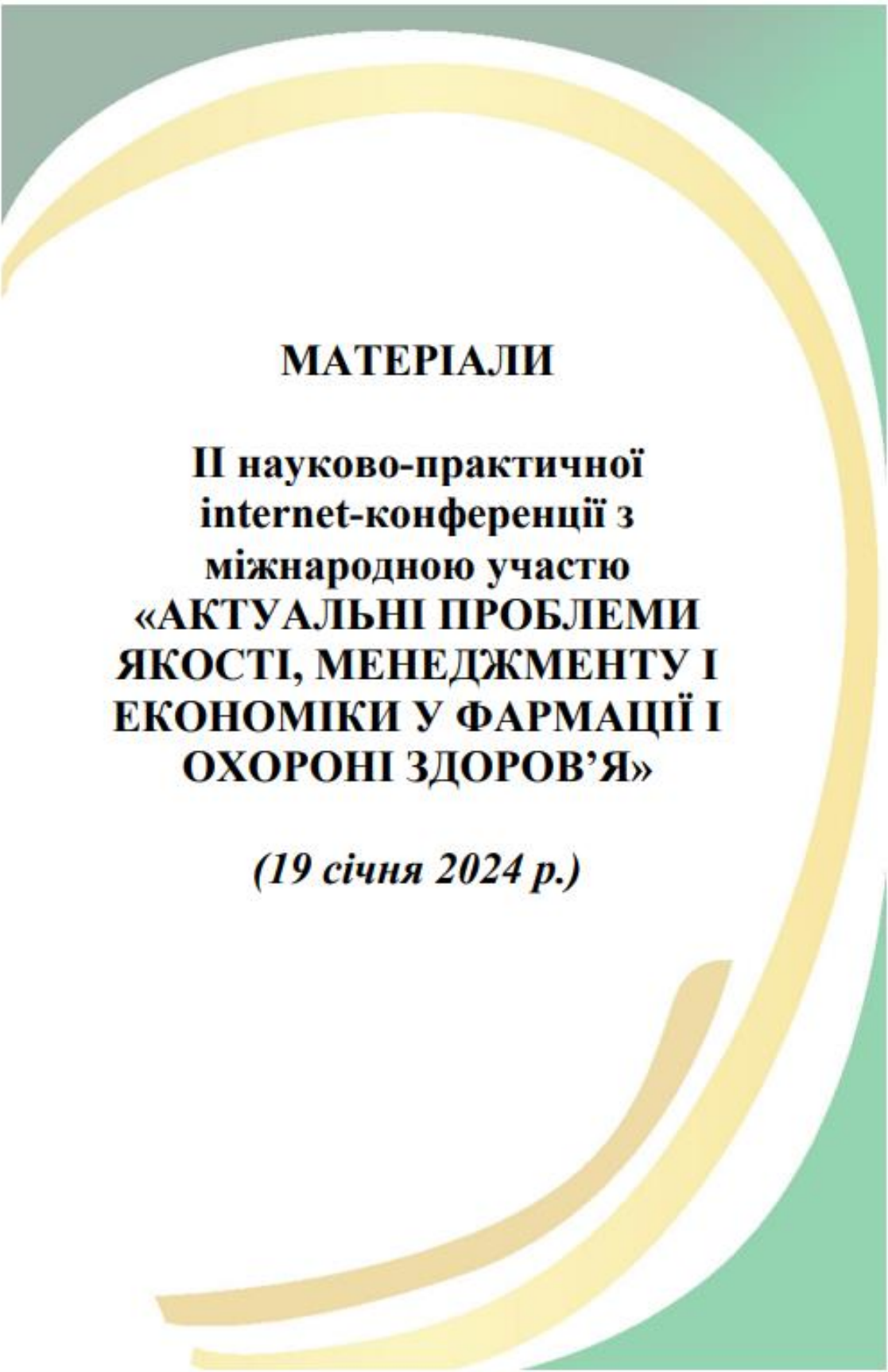
Дата початку впровадження «1» січня 2024 р.

5. Ефективність впровадження: запропоновані рекомендації були впроваджені в освітній процес під час викладання циклу тематичного удосконалення «Управління фармацевтичними закладами: практики сталого розвитку».

6. Зауваження та пропозиції: немає

Відповідальний за впровадження

МАТЕРІАЛИ

**II науково-практичної
internet-конференції з
міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЯКОСТІ, МЕНЕДЖМЕНТУ І
ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ І
ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»**

(19 січня 2024 р.)

*Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра управління та забезпечення якості у
фармації*

МАТЕРІАЛИ

**II науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ, МЕНЕДЖМЕНТУ І
ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ І ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»
(19 січня 2024 р.)**

MATERIALS

**of II scientific and practical internet-conference
with international participation
«ACTUAL PROBLEMS OF QUALITY, MANAGEMENT,
AND ECONOMY IN PHARMACY AND HEALTH CARE»
(19 January 2024)**

Харків

2024

УДК 330.101:615.1

Редакційна колегія:

Головний редактор:

проф. Крутських Т.В.

Члени редакційної колегії:

проф. Посилкіна О.В., проф. Літвінова О.В.

Ресстр з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій: реєстраційне свідоцтво № 589 від 11.12.2023 р.

Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я: матер. II міжнарод. наук.-практ. internet-конференції з міжнар. участю, Харків, 19 січня 2024 / ред. кол.: Т.В. Крутських, О.В. Посилкіна, О.В. Літвінова, Харків : НФаУ, 2024. – 515 с.

Actual problems of quality, management, and economy in pharmacy and health care: materials of II scientific and practical internet-conference with international participation. January 19, 2024 / ed. board. : T.V. Krutskikh, O.V. Posilkina, O.V. Litvinova, Kharkiv : NUPh, 2024. – 515 p.

Збірник містить матеріали II науково-практичної конференції, які присвячені обговоренню наукових та практичних проблем управління якістю і менеджменту в фармації і охороні здоров'я; визначенню напрямів удосконалення господарської й інноваційної діяльності підприємств (організацій, закладів) у ринковій економіці, підготовки сучасних кадрів із залученням вчених, фахівців-практиків, викладачів навчальних закладів та дослідників, докторантів, аспірантів, підприємців з України та зарубіжжя.

Матеріали подаються мовою оригіналу

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори

Ковальова В.І., Григорян Д. Г. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Основні інструменти цифровізації бізнес-процесів на підприємстві	412
Колбаса Л.Г. <i>Науковий керівник: Попов О.С.</i> <i>Національний фармацевтичний університет, Харків</i> Клініко-фармакологічна оцінка раціональності застосування антибактеріальних лікарських засобів в лікуванні сальпінгоофориту	415
Коробка І. О., Самойленко І. Ю., Малий В. В., Крутських Т. В. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Ключові особливості формування системи управління якістю на базі вимог стандарту ISO 9001 на підприємстві	417
Корсун А.О., Саханда І.В. <i>Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ</i> Вивчення закордонного досвіду залучення фармацевтів до вакцинації населення в умовах аптеки	419
Кучер В.О., Братішко Ю.С. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Соціальна відповідальність закладу вищої фармацевтичної освіти	422
Лагун-Курилович К. О. <i>Науковий керівник: Крутських Т.В.</i> <i>Національний фармацевтичний університет, Харків</i> Визначення помилок при виписуванні рецептів лікарями	425
Лисенко В. В. <i>Науковий керівник: Кутідзе Л. С.</i> <i>Національний університет «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя</i> Система управління людським ресурсом медичного закладу	428
Марчук В.В., Сметаніна К.І., Марчук Л.І. <i>Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк</i> <i>ТЗОВ «Гіхон», м.Луцьк</i> Програма «Доступні ліки» у системі фармацевтичної допомоги	431
Мякушко В. В., Носов О. А., Братішко Ю. С. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Формування системи соціально орієнтованого управління організації	433
Назарко А. М., Мороз С. Г. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Ключові аспекти якості послуг	436
Нікітюк М. М. <i>Науковий керівник: Бутар І. В.</i> <i>Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ</i> Розвиток комунікативних навичок як інструмент підвищення ефективності менеджменту організації	439

Кучер В.О., Братішко Ю.С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Соціальна відповідальність закладу вищої фармацевтичної освіти

viktoria.proleeva@gmail.com

Вступ. В умовах сьогодення особливої уваги набувають питання соціально відповідального функціонування будь яких організацій, у тому числі закладів вищої освіти, які повинні підвищувати власні конкурентні позиції.

Метою дослідження є розробка шляхів підвищення рівня соціальної відповідальності закладу вищої фармацевтичної освіти.

Матеріали та методи. Використані наступні методи дослідження: методи наукової індукції та дедукції; історичний метод та метод логічного аналізу; контент-аналіз; коефіцієнтний аналіз, експертний метод, таксономічний та кореляційний аналіз та інші.

Результати. На основі аналізу позицій науковців досліджено зміст соціальної відповідальності (СВ) закладів вищої освіти (ЗВО) як соціально-економічного інституту. Їх СВ надає безпосередній вплив на основну освітню діяльність ЗВО, на вибір ними стратегічних і ситуаційних рішень, що обумовлює їх взаємини зі стейкхолдерами, що задає рамки прийняття управлінських рішень і надає ряд інституційних переваг.

Виявлено функції СВ ЗВО (організуюча, інформаційна, обмежувальна, випереджаюча, координуюча, регулююча, інноваційна і стимулююча) і специфічні функції (креативна, розширююча, аналітична, трипартистська, визначальна, екстернальна, комплементарна, адаптивна, позитивна функція).

В якості об'єкта дослідження обраний Національний фармацевтичний університет (НФаУ), який є вітчизняним центром розвитку фармацевтичної освіти та науки. На сьогоднішній день НФаУ готує за 36 освітніми програмами.

НФаУ – це потужний науково-виробничий комплекс з розвинутою інфраструктурою, яка охоплює не лише підготовку кадрів вищої кваліфікації, але й повний цикл створення лікарських препаратів – від субстанції до

препарату з розробкою технічної документації та впровадженням у виробництво. СВ НФаУ була оцінена за допомогою експертного методу. Недивлячись на достатньо високі експертні оцінки рівня СВ НФаУ, виявлено низку негативних факторів: недосконале розуміння сутності СВ співробітниками; недостатня висока кількість ініціатив по впровадженню СВ; відсутність системного підходу до впровадження концепції СВ; відсутність законодавчих норм та правил у сфері СВ; воєнний стан. Важливе значення для розвитку СВ в НФаУ має дослідження інтересів стейкхолдерів. Для вирішення цього завдання розробляється карта стейкхолдерів, яка допоможе НФаУ зорієнтуватися на ключових інтересах заінтересованих осіб та спрямовувати свою діяльність на їх задоволення.

Наступним етапом роботи було обґрунтування показників, які характеризують СВ НФаУ:

1) відповідальність за надання якісних та доступних за ціною освітніх послуг:

- показник працевлаштування випускників;
- показник цінової доступності освітніх послуг;
- наявність системи управління якістю; кількість освітніх програм);

2) відповідальність за дотримання законодавства та міжнародних стандартів:

- коефіцієнт інформаційної відкритості;
- показник виконання норм чинного законодавства;
- показник впровадження стандартів соціального менеджменту;

3) відповідальність ЗВО за екологічну безпеку:

- показник впровадження стандартів екологічного менеджменту;
- темпи економії енергоресурсів;
- показник участі у екологічних проєктах;

4) відповідальність ЗВО перед персоналом та суспільством:

- темпи зростання соціальних витрат;
- витрати на благодійні заходи;
- коефіцієнт працевлаштування інвалідів;
- коефіцієнт забезпеченості елементами соціальної інфраструктури;

- показник освітнього рівня персоналу;
 - показник професійного рівня персоналу;
 - коефіцієнт виробничого травматизму;
 - коефіцієнт фінансування заходів з охорони праці;
 - коефіцієнт відповідності умов праці санітарно-гігієнічним нормам;
 - показник захворюваності персоналу;
 - коефіцієнт неповної зайнятості персоналу;
 - показник зайнятості молодих спеціалістів;
 - показник зайнятості жінок, які мають дітей дошкільного віку;
 - коефіцієнт активності складання соціальної звітності;
 - показник ефективності менеджменту персоналу;
 - показник економічності організаційної структури управління;
 - показник ділової репутації керівництва;
 - показник розвитку корпоративної культури;
 - коефіцієнт втрат робочого часу;
 - показник повноти соціального пакету;
 - темп зростання середньої заробітної плати;
 - коефіцієнт відповідності рівня оплати праці середньому рівню по Україні;
 - коефіцієнт загальної плинності кадрів;
 - коефіцієнт заборгованості з оплати праці;
- 5) відповідальність ЗВО перед державою:
- коефіцієнт виконання держзамовлення;
 - коефіцієнт успішного завершення навчання здобувачами;
- 6) відповідальності ЗВО перед бізнес-середовищем:
- коефіцієнт повноти і своєчасності виконання договірних зобов'язань;
 - відсоток сталих партнерських зв'язків зі стейкхолдерами.

Висновки. Для ефективного впровадження СВ у вітчизняних ЗВО доцільно вивчити зарубіжний досвід та можливості його імплементації в Україні. В якості рекомендацій щодо розвитку можна запропонувати НФаУ створення системи соціального репортингу.

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

II науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ, МЕНЕДЖМЕНТУ І
ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ І ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»**
(19 січня 2024 р.)

MATERIALS

of II scientific and practical internet-conference
with international participation
**«ACTUAL PROBLEMS OF QUALITY, MANAGEMENT,
AND ECONOMY IN PHARMACY AND HEALTH CARE»**
(19 January 2024)

Відповідальні за випуск Крутьських Т.В., Посилкіна О.В.,

Літвінова О.В.

Національний фармацевтичний університет

Кафедра управління та забезпечення якості у фармації

II Науково-практична інтернет-конференція з міжнародною участю
“Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки
у фармації і охороні здоров’я”

СЕРТИФІКАТ УЧАСНИКА № 107

Кучер Вікторія

брав(ла) участь у роботі круглого столу “Інтеграція якості, лідерства та ефективності у менеджменті охорони здоров’я та фармації” за програмою обсягом

6 годин / 0,2 кредита ЄКТС

19 січня 2024 року, м. Харків

Досягнуті результати навчання:

використання у професійній діяльності знань щодо сучасних підходів менеджменту якості та управління соціально-економічними процесами в закладах охорони здоров’я та фармацевтичних організаціях, а також формування розвитку лідерських навичок у керівників

В.о. Ректора Національного
фармацевтичного університету

Алла КОТВИЦЬКА

Кваліфікаційну роботу захищено

у Екзаменаційній комісії

« 15 » лютого 2024 р.

З оцінкою _____

Голова Екзаменаційної комісії,

доктор наук з державного управління, професор

_____ / Дмитро КАРАМИШЕВ /